

**UCHWAŁA NR XVII/313/2016
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 26 kwietnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2015 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2015 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

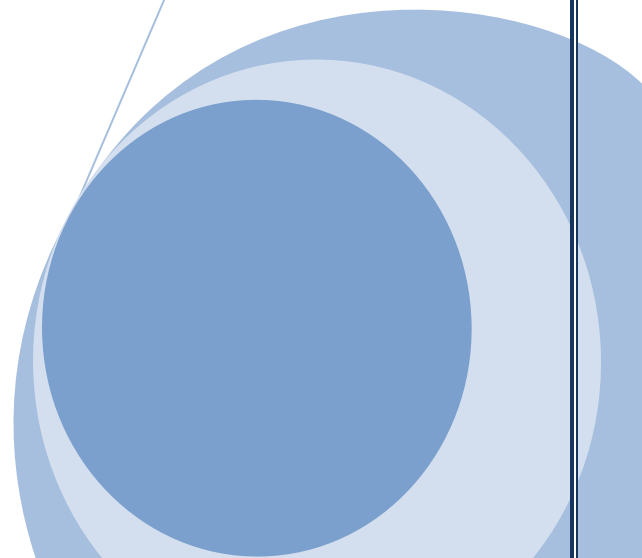
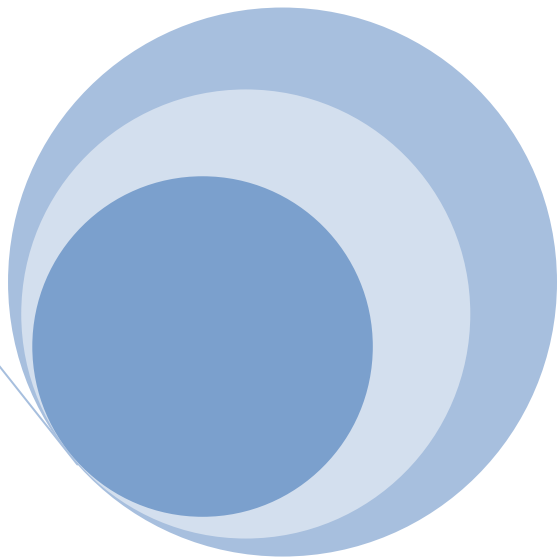
§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/313/2016
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2015 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2015 roku	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	10
1.2.1. Budżet MOPS w 2015 roku	10
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2015 roku	10
1.2.3. Realizacja dochodów w 2015 roku	13
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej.....	15
2.1. Pomoc finansowa	15
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	15
2.1.2. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze	17
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	17
2.1.4. Dodatki energetyczne	17
2.1.5. Stypendia szkolne	17
2.2. Pomoc środowiskowa	18
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	19
2.2.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	21
2.2.3. Program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020	22
2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej	23
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	24
2.3.1. Usługi opiekuńcze	24
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	24
3. Pomoc specjalistyczna	27
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	27
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych.....	27
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	27
3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	27
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	27

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	27
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	28
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	28
3.2.2. Ośrodki wsparcia	34
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	34
4. Programy oraz Projekty.....	36
4.1. Programy profilaktyczne	36
4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności	36
4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	42
4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”	42
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	44
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	44
4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” realizowany w ramach POKL	47
4.2.3. Projekt p.n.: „Kierunek Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”	49
4.2.4. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” realizowany w ramach RPOWSL.....	50
4.3. Programy integracyjne	51
4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica	51
4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko	53
4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego	55
4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”	58
4.3.5. Program p.n.: „Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”	59
4.4. Programy opiekuńcze	63
4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”... ..	63
4.4.2. Program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020	64
4.5. Pozostałe Projekty	64
4.5.1. Projekt innowacyjny p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	64
4.5.2. Projekt p.n.: „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”	67
4.5.3. Projekt p.n.: „Młodzi Kreatywni Aktywni”	67

4.6. Inne Programy	68
5. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze. Fundusz alimentacyjny	70
5.1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze.....	70
5.2. Fundusz alimentacyjny	74
6. Dodatki mieszkaniowe	77
7. Dodatki energetyczne.....	79
8. Stypendia szkolne.....	81
9. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	83
10. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	86
11. Windykacja należności	89
12. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS.....	92
12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	92
13. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka.....	95
13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	95
13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	95
13.1.2. Ochrona danych osobowych	95
13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	96
13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	96
13.3. Roboty remontowe	98
13.4. Zamówienia publiczne.....	98
14. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	100
15. Zakończenie	104

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie terytorialnym* (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

W roku 2015 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o ochronie danych osobowych;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy;

W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **75.740.067,13zł** (2014r. – 74.185.903,48 zł, 2013r. – 71.378.297,04 zł). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **38.411** wniosków, przeprowadzono **13.627** wywiady środowiskowe oraz wydano **49.262** decyzje. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* skorzystało **3.431** środowisk, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **7.702**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	30.808	31.871	33.663
2.	Przyjęte wnioski	35.073	38.637	38.411
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	13.072	12.162	13.627
4.	Wydane decyzje	45.425	44.699	49.262
5.	Wydane orzeczenia	4.342	4.460	5.050
6.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	689	529	1.275
7.	Zawarte kontrakty socjalne	984	1.019	1.593

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2015 r.

- Rozpoczęcie realizacji projektu pozakonkursowego p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w ramach Poddziałania 9.1.6 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz wdrażanie Programów Aktywności Lokalnej i kontynuacja programu p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” – w ramach Projektu.
- Zakończenie realizacji projektu innowacyjnego testującego w ramach Poddziałania 1.4. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 p.n.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej* oraz rozpoczęcie utrzymania trwałości projektu do 31.12.2020r.
- Zakończenie realizacji projektu p.n.: *Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.
- Pilotażowe działania w zakresie rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń finansowych w związku z celami projektowanych zmian w *Ustawie o pomocy społecznej*.
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych.
- Podjęcie współpracy z Centrum Integracji Społecznej działającym w ramach Fundacji Teatru Grodzkiego z siedzibą w Bielsku-Białej w zakresie przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz ich integracji ze społeczeństwem, zgodnie z przepisami *Ustawy o zatrudnieniu socjalnym*.
- Udział w ogólnopolskim badaniu liczby osób bezdomnych, obejmującym wyspecjalizowane placówki noclegowe oraz tzw. miejsca „niemieszkalne”.
- Udział w pracach Zespołu do spraw opracowywania projektu list wynajmu mieszkań w 2015r. powołanego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Bielska-Białej.
- Uruchomienie dwóch mieszkań chronionych dla osób z dziećmi.
- Kontynuacja udziału w pilotażowym programie *Aktywny samorząd* wspierającym osoby niepełnosprawne w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej w ramach Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI), polegająca na pozyskiwaniu danych dotyczących statusu osób bezrobotnych, a także uzyskania informacji o wysokości pobieranych zasiłków dla bezrobotnych.
- Organizacja Pikniku dla Rodzin Zastępczych.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w latach 2014-2015

Wyszczególnienie		Wykorzystane środki /w zł./	
		2014	2015
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	28 726 832,57	30 004 265,60
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	453 777,92	476 862,48
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	6 968 097,59	7 014 474,25
IV	Dotacje celowe na zadania własne – powiat	126 174,00	165 750,00
V	Zadania własne – gmina	25 881 118,43	25 708 813,08
VI	Zadania własne – powiat	6 528 007,53	7 205 912,14
VII	Porozumienia pomiędzy powiatami	548 647,36	485 261,09
VIII	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” POKL	1 317 069,35	752 311,21
IX	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” RPO WSL	0,00	186 549,49
X	Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	136 796,62	50 327,36
XI	Projekt unijny „Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”	68 046,96	273 069,87
XII	Projekt unijny „Młodzi Kreatywni Aktywni”	26 472,00	25 473,71
XIII	Fundusz celowy PFRON	2 874 847,89	3 138 095,46
XIV	Aktywny Samorząd	530 015,26	252 910,99
RAZEM:		74 185 903,48	75 740 076,73

1.2.2 Realizacja budżetu – wydatki w 2015 roku

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2015 /w zł./	Środki wydatkowane w 2015 roku /w zł./
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina			
Ogółem		30 117 354,89	30 004 265,60
w tym:			
I	Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	18 965,00	18 965,00
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	29 557 677,00	29 453 078,84
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	162 299,00	158 355,99

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2015 /w zł./	Środki wydatkowane w 2015 roku /w zł./
	Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	79 208,00	78 597,80
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	140 847,00	137 637,50
	Dodatki energetyczne	146 558,89	145 830,47
	Pomoc finansowa SPP	11 800,00	11 800,00
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat		
	Ogółem	478 729,00	476 862,48
	w tym:		
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8 460,00	7 614,00
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	470 269,00	469 248,48
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina		
	Ogółem	7 241 826,00	7 014 474,25
	w tym:		
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	141 152,00	140 669,27
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	934 000,00	890 474,08
	Zasiłki stałe	1 864 000,00	1 814 583,05
	Ośrodki pomocy społecznej	1 825 426,00	1 820 222,83
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1 840 612,00	1 840 612,00
	Pomoc materialna dla uczniów	536 416,00	407 693,02
	Wspieranie rodziny	100 220,00	100 220,00
IV	Dotacje celowe na zadania własne – powiat		
	Ogółem	165 750,00	165 750,00
	w tym:		
	Rodziny zastępcze	165 750,00	165 750,00
V	Zadania własne – gmina		
	Ogółem	25 897 189,57	25 708 813,08
	w tym:		
	Zwalczanie narkomanii	77 365,00	77 018,14
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	225 960,00	217 767,80
	Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia	1 115 095,00	1 108 947,33
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	702 000,00	619 334,32
	Świadczenia rodzinne – rodzina plus	1 141 000,00	1 138 948,98
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpiecz. społeczne – świadczenia społeczne	2 844 918,00	2 840 700,24
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	700,00	392,81
	Dodatki mieszkaniowe, zwroty dodatków energetycznych	5 605 503,00	5 603 412,60
	Zasiłki stałe	16 000,00	15 004,09
	Ośrodki pomocy społecznej	11 433 690,41	11 401 942,06
	Jednostki specjalist. poradnictwa,	155 425,00	145 802,94

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2015 /w zł./	Środki wydatkowane w 2015 roku /w zł./
	mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione		
	Usługi opiekuńcze	415 895,00	402 787,41
	Pozostała działalność – mieszkania przejściowe	26 980,16	26 368,24
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1 424 712,19	1 420 693,58
	Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	388 648,81	386 290,26
	Pozostała działalność – realizacja Pomocy finansowej SPP	2 020,00	0,00
	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 400,00	2 272,99
	Wspieranie rodziny	200 471,00	199 147,54
	Pomoc materialna dla uczniów	118 306,00	101 981,75
	Zadania własne – powiat		
	Ogółem	7 267 001,00	7 205 912,14
	w tym:		
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	248 200,00	224 253,73
	Domy pomocy społecznej	2 942 992,00	2 938 812,50
	Rodziny zastępcze	3 577 985,00	3 576 639,86
VI	Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	78 452,00	78 400,00
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	108 773,00	108 773,00
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	215 380,00	185 844,85
	Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	95 219,00	93 188,20
	Porozumienia pomiędzy powiatami		
	Ogółem	492 718,00	485 261,09
	w tym:		
VII	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	26 304,00	26 304,00
	Porozumienia pomiędzy powiatami – rodziny zastępcze	466 414,00	458 957,09
	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” POKL		
VIII	Ogółem	944 311,21	752 301,61
	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” RPO WSL		
IX	Ogółem	0,00	186 549,49
	Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”		
X	Ogółem	67 102,50	50 327,36
	Projekt unijny „Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”		
XI	Ogółem	337 166,19	273 069,87

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2015 /w zł./	Środki wydatkowane w 2015 roku /w zł./
XII	Projekt unijny „Młodzi Kreatywni Aktywni”		
	Ogółem	26 912,49	25 473,71
XIII	Fundusz celowy – PFRON		
	Ogółem	3 138 095,46	3 138 095,46
	w tym:		
	Turnusy rehabilitacyjne	229 618,00	229 618,00
	Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) „Port” i „Teatr Grodzki”	1 215 680,00	1 215 680,00
	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	605 998,46	605 998,46
	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	1 008 190,55	1 008 190,55
	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	78 608,45	78 608,45
XIV	Fundusz celowy – AKTYWNY SAMORZĄD		
	Ogółem	263 269,39	252 910,99

1.2.3 Realizacja dochodów w 2015 roku

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7 670,54
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	255 766,76
3.	Odpłatność za pobyt w Noclegowni	21 507,55
4.	Odpłatność za pobyt w Domu dla Bezdomnych	61 757,57
5.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych	58 052,11
6.	Wpływy z tytułu zwrotów świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	557 547,52
7.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków (celowe, okresowe)	16 937,94
8.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	15 004,09
9.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	228 822,72
10.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	8 435,49
11.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych	1 865,14
12.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	32 523,90
13.	Pozostałe dochody (sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż)	26 931,07
14.	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 272,99
15.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranej pomocy materialnej dla uczniów	60,00
16.	Wpływy z tytułu wydawania kart parkingowych osobom niepełnosprawnym	1 960,30
17.	Wpływy z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego	392,81
RAZEM:		1 297 508,50

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left, forming a large 'V' shape that frames the circles. The text is positioned in the lower-left quadrant of the page.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634zł., osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 514zł.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych (m.in. opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2015 roku wypłacono zasiłki w łącznej wysokości 7.524.473zł.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń w latach 2013-2015

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń			Kwota świadczeń /w zł./		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody	4.535	4.753	4.822	1.630.020	1.750.959	1.814.583
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3.848	3.981	3.861	129.886	138.072,08	140.669
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	3.687	4.351	2.808	1.248.812	1.384.985	1.015.250
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	5.416	4.973	4.843	1.088.535	983.993	890.474
5.	Świadczenia na program p.n.: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	223.823	179.538	201.993	3.693.968	3.402.478	3.663.497

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2013-2015

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	Schronienie /Dom dla Bezdomnych i Noclegownia/	254	251	303	980.371	1.045.693	1.108.947	254	251	303
2.	Posiłek ogółem	2.105	1.729	1.747	1.551.795	1.199.988	1.286.777	3.703	3.383	3.449
2.1	W tym: dzieci	2.105	1.729	1.747	1.551.795	1.199.988	1.286.777	3.703	3.383	3.449
3.	Usługi opiekuńcze	388	383	402	1.488.951	1.408.683	1.349.654	467	431	447
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego*	8	7	2	16.441	28.179	550	18	18	2
5.	Sprawienie pogrzebu*	33	17	17	88.390	42.951	42.500	33	32	18
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../*	2.091	1.937	1.813	3.286.146	3.516.345	3.348.920	5.051	4.542	4.110
7.	Zasiłki okresowe*	1.282	1.134	1.116	1 088.535	983.993	890.474	3.199	2.750	2.463
8.	Zasiłki stałe (dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do renty z ZUS)	499	499	513	1.630.020	1.750.959	1.814.583	673	703	654

* zasiłki przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie w latach 2013-2015

1. Zadania obligatoryjne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.1	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	13	18	20	50.698	71.095,03	78.598	-	-	-
1.2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	429	417	428	129.886	138.072	140.669	579	588	546
1.3	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	1	-	-	40	-	-	1	-	-
2. Zadania fakultatywne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
2.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	91	108	110	141.391	138.588	137.638	148	180	176

2.1.2. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Dodatki energetyczne

Opisano w rozdziale nr 7;

2.1.5. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 8;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2013-2015

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2013	2014	2015
1.	Ubóstwo	1.038	990	962
2.	Sieroctwo	11	9	12
3.	Bezdomność	272	301	305
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	313	304	318
4.1.	Wielodzietność	134	125	130
5.	Bezrobocie	1.270	1.082	998
6.	Niepełnosprawność	1.353	1.344	1.351
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1.740	1.774	1.770
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	682	647	673
8.1	Rodziny niepełne	519	468	507
8.2	Rodziny wielodzietne	225	196	189
9.	Przemoc w rodzinie	95	83	89
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
11.	Alkoholizm	456	453	432
12.	Narkomania	17	20	24
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	103	80	78
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
16.	Zdarzenie losowe	6	7	2
17.	Sytuacja kryzysowa	4	6	6
18.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	2	0

* wartości nie sumują się – jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów

Tabela 6: Ilość osób, rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia			Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach		
		Lata								
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	4.349	4.139	4.073	2.766	2.668	2.637	6.456	6.061	5.855
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	91	108	110	91	104	104	148	180	176
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	4.310	4.091	4.017	2.730	2.629	2.588	6.397	5.992	5.773
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	-	866	805	794	1.923	1.800	1.847
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	-	3.632	3.473	3.431	8.379	7.861	7.702

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory? Jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków? Jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia? W jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała? Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe towarzyszenie pracownika socjalnego w procesie zmian. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na bezpośredni kontakt ze środowiskami, które wymagały stałego wsparcia (7.297 wizyt), bowiem zmiany nie są jednorazowym aktem, lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2015r. w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 1505 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tutaj. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym oraz długotrwale bezrobotnymi. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt

socjalny był narzędziem, które pozwoliło jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. W wyniku tych działań w 2015r. usamodzielniało się 168 osób/rodzin, które osiągnęły trwałą poprawę jakości swojego życia.

W 2015r. pracownicy socjalni w ramach przyjęć stron w siedzibie Ośrodka przyjęli 20.320 osób, co świadczy o ilości problemów, z którymi obecnie nie radzą sobie mieszkańcy miasta. Udzielanie poradnictwa i pomocy finansowej osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, wskazywanie możliwości rozwiązania zgłaszanych problemów nałożyły na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania wzmożonych działań.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8a, Domu Dziennego Pobytu dla Osób dotkniętych chorobą Alzheimera lub innymi zaburzeniami otepiennymi przy ul. Piastowskiej 86 oraz Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” ul. Kołłątaja 8;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w Klubach Samopomocy: „Klub Seniora” ul. Komorowicka 336D, „Milusińscy” ul. Milusińskich 6 oraz Klubie dla Osób Starszych ul. Piastowska 86;
- Podejmowanie na wnioski Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych.
- Rozeznawanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Zorganizowanie kolonii letnich nad morzem dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych. Kierowanie dzieci i finansowanie wypoczynku letniego w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy;
- Informowanie rodziców i opiekunów prawnych dzieci o możliwości skorzystania z kolonii i półkolonii organizowanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobka;
- Rozeznawanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinno-bytowej dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji a objętych gorącym posiłkiem na wniosek dyrektorów placówek oświatowych w celu zdiagnozowania problemów i ustalenia ich przyczyn;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia oraz biletów socjalnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury *Niebieska Karta*;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych;
- Wnioskowanie o uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej działającego w ramach Fundacji Teatru Grodzkiego, osób wykluczonych celem przywrócenia ich na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem.
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);
- Typowanie i dokonywanie wstępnej rekrutacji osób do udziału w projekcie systemowym p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Na przestrzeni 2015r. kontynuowano rozpoczętą w grudniu 2014r. realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ) Program ma na celu trwałe, intensywne i systematyczne wsparcie osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Polega na dostarczaniu pomocy żywnościowej w formie paczek i posiłków. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa ma charakter uzupełniający w odniesieniu do form pomocy finansowej realizowanych w ramach wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kwalifikuje osoby/rodziny do pomocy żywnościowej wydając w tym celu skierowania umożliwiające odbiór żywności, której dystrybutorem na terenie miasta Bielsko-Biała jest

organizacja partnerska programu tj. Polski Komitet Pomocy Społecznej. Zgodnie z założeniami PO PŻ pomocą żywnościową obejmowane są osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art.7 *Ustawy o pomocy społecznej*, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Poziom kryteriów dochodowych dotyczących podprogramu 2015 określił minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i wynosi on 150% kryterium dochodowego tj. 951zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771zł dla osoby w rodzinie. Ogółem wydano 684 skierowania.

2.2.3. Program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020 przyznawane są celem:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywnościowych

Program *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2014-2020. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2015r. na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 3.663.497zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w latach 2013-2015

Lata	Rodzaj środków /w zł/	Wyszczególnienie		
		Dożywianie dzieci	Zasiłki celowe na żywność	Wartość łączna /w zł/
2013	Środki Wojewody	665.065	786.474	1.451.539
	Środki z budżetu Miasta	886.730	1.355.699	2.242.429
	Razem:	1.551.795	2.142.173	3.693.968
2014	Środki Wojewody	496.105	1.332.476	1.828.581
	Środki z budżetu Miasta	703.883	870.014	1573.897
	Razem:	1.199.988	2.202.490	3.402.478
2015	Środki Wojewody	649.207	1.191.405	1.840.612
	Środki z budżetu Miasta	637.570	1.185.315	1.822.885
	Razem:	1.286.777	2.376.720	3.663.497

Z programu wieloletniego *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 951zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 3.084zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 634zł, dla osoby w rodzinie – 514zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku jest świadczeniem rzeczowym przysługujące bez względu na dochód osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go samodzielnie przygotować.

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* objęto:

- 1.602 dzieci od 1 r.ż. do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 145 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 3.821 osób, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. W 2015r. z tej formy pomocy skorzystało 1.747 dzieci.

2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej

Opisano w rozdziale nr 4 Projekty oraz Programy, 4.3.1 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica, 4.3.2 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko oraz 4.3.3 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego.

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2015 roku usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmocnienie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

W 2015 roku pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”), z którym zawarto umowy dotyczące realizacji zadania w 2015 roku na kwotę 429.305,88zł. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania, poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r.*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie

przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2015 roku specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 140.847,00zł. pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2013-2015

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2013	479	158	388 w tym: S – 322 R – 66	91 w tym: S – 52 R – 39 /w tym: 4 dzieci/
2014	491	146	383 w tym: S – 337 R – 46	108 w tym: S – 60 R – 48 /w tym: 4 dzieci/
2015	512	161	402 w tym; S - 357 R - 45	110 w tym: S – 62 R – 48 /w tym: 5 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2013-2015

Rok	Zadania własne			Zadania zlecone		
	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./
2013	96.168	1.488.951,00	251.143,96	6.833	141.391,00	7.807,50
2014	96.063	1.408.683,00	233.716,03	6.700	138.588,21	9.586,34
2015	95.292	1.349.654,00	223.646,49	6.565	137.637,50	14.541,28

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Zadania realizowane przez Zespół opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

W MOPS wszystkie wnioski o skierowanie do DPS i umieszczenie w DPS realizuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe (w 2015 przeprowadzili 614 wywiadów) oraz udzielają informacji i porad (w 2015r. 305) osobom i rodzinom ubiegającym się o świadczenie w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowanych zostało łącznie 1.113 wniosków dotyczących DPS, z czego:

- 1) 174 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS;
- 2) 690 wniosków dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS oraz spraw innych;
- 3) 249 wniosków dotyczyło wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS;

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o tę formę pomocy rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2015r. odbyło się 41 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 175 wniosków (w tym o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty mieszkańców DPS oraz członków rodzin zobowiązanych do współfinansowania ich pobytu, o przeniesienia do innego DPS, przyspieszenia umieszczenia w DPS, odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego).

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biała) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego. Zaznaczyć należy, iż w naszych Domach przebywają osoby na tzw. „nowych zasadach” (tj. osoby umieszczone w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych po 1 stycznia 2004r. za których opłatę wnoszą: sami umieszczeni, członkowie ich rodzin lub osoby niespokrewnione oraz gminy które skierowały swoich mieszkańców do DPS) i „starych zasadach” (tj. osoby przebywające w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych przed 1 stycznia 2004r. Finansowanie pobytu tych osób pochodzi z ich własnych środków, natomiast pozostałe koszty pokrywane są z wygasających dotacji celowych, niewystarczających jednak do pokrycia pełnych kosztów pobytu tych osób).

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej: typ, ilość miejsc, średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w latach 2013-2015

l.p.	Nazwa DPS/Adres	Ilość miejsc	Typ Domu	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w DPS /w zł./		
				2013	2014	2015
1.	DPS „Dom Nauczyciela ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*	2.736,50	2.763,00	2.926,00
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsc) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)	2.910,00	2.914,00	3.129,00
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	4.267,20	4.135,28	4.051,50
4.	DPS „Hospicjum” Al. A. Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	3.617,00	3.647,50	4.493,96

* (K) – kobiety

* (M) – mężczyźni

Tabela 11: Osoby skierowane i umieszczone w DPS według typów placówek w latach 2013-2015

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS						Ilość osób* umieszczonych w DPS					
		prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty			prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	Dla osób w podeszłym wieku	26	18	27	2	1	4	25 (3)	25 (9)	21	3	1	3
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	22	25	36	4	1	2	18 (1)	28 (2)	35 (2)	3	2	1
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	9	6	13	0	0	0	10	5	13
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	3	1	2	0	0	0	4	1	0
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	1	4	3	2	0	0	1	6 (3)	3	2	0	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
7.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	0	5	4	2	0	0	0	4	3	3
8.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
9.	Ogółem	49	47	66	26	14	24	44 (4)	59 (14)	59 (2)	28	13	21

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin; wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała

Tabela 12: Mieszkańcy Bielska-Białej przebywający w DPS na terenie poszczególnych powiatów w latach 2013-2015

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”			Stan na dzień 31.12.2015r.
		2013	2014	2015	
1.	białski	1	1	1	1
2.	bielski	30	28	27	19
3.	cieszyński	16	16	16	15
4.	częstochowski	1	1	1	1
5.	gliwicki	1	1	1	1
6.	jarosławski	4	3	3	3
7.	konecki	0	0	1	1
8.	krakowski	16	14	20	19
9.	krasnostawski	1	1	1	1
10.	limanowski	2	2	1	1
11.	lubaczowski	2	2	2	2
12.	lubliniecki	2	2	2	2
13.	miechowski	1	1	2	1
14.	mielecki	2	2	2	2
15.	mikołowski	1	1	1	1
16.	myślenicki	7	7	10	7
17.	nyski	1	1	1	1
18.	oświęcimski	7	6	6	6
19.	proszowicki	3	3	2	2
20.	pszczyński	4	4	4	3
21.	radomszczański	1	1	1	1
22.	sandomierski	1	1	1	1
23.	suski	4	4	4	4
24.	wadowicki	16	16	16	16
25.	zamojski	1	1	1	1
26.	Rodzinny Dom Pomocy	1	2	3	3
27.	mławski	4*	3*	3	0
28.	Razem:	130	124	133	115

* oznacza osoby przebywające w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

Do Domów na terenie innych powiatów kierowane są osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek oraz w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore, tylko jeśli brakuje wolnych miejsc w naszych Domach i rodzina obok mieszkańca w całości ponosi koszty pobytu.

Na 130 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2015r. w Domach położonych w w/w powiatach 73 przebywało w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych, 19 w DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 2 w DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz 3 osoby niepełnosprawne intelektualnie przebywały w Rodzinnym Domu Pomocy. W domach dla osób w podeszłym wieku przebywało 12 mieszkańców Bielska-Białej, 16 w DPS dla przewlekle somatycznie chorych i 5 w DPS dla niepełnosprawnych fizycznie. Trzy osoby chore na stwardnienie rozsiane skorzystały z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku.

Tabela 13: Ruch mieszkańców w DPS na terenie Bielska-Białej w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	Nazwa i adres DPS				Ogółem	
	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	DPS dla Przewlekłe chorych ul. Olimpijska 11		
Liczba miejsc	92	57	25	48	222	
Stan na dzień 31 grudnia	2013	92 [27], (9)	57 [20], (7)	25 [2]	49 [3], (7)	223 [52], (23)
	2014	92 [24], (13)	55 [15], (12)	26 [2]	48 [3], (6)	221 [44], (31)
	2015	90 [21] (11)	57 [14] (9)	24 [2]	48 [1] (6)	219 [38] (26)
Zmarło lub zrezygnowało	2013	13 [3], (1)	10 [3], (2)	6	12 (1)	41 [6], (4)
	2014	18 [3], (2)	15 [5], (1)	3	25 (3)	61 [8], (6)
	2015	16 [3] (2)	10 [1] (3)	13	25 [2] (2)	64 [6] (7)
Przyjęto	2013	15	11 (3)	5	13 (1)	44 (4)
	2014	18 (6)	13 (6)	4	24 (2)	59 (14)
	2015	14	12	11	25 (2)	62 (2)
Liczba oczekujących na dzień 31 grudnia	2013	2 (1)	1 o.n.f.*	3	6 (2)	12 (3)
	2014	1	1 o.n.f.*	0	1	3
	2015	4	3	0	1	8

wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza Gminy Bielsko-Biała

*o.n.f – osoby niepełnosprawne fizycznie

Tabela 14: Ruch mieszkańców w DPS na terenie innych powiatów w latach 2013-2015

Wyszczególnienie		DPS – całodobowy pobyt
Stan na dzień 31 grudnia:	2013	111
	2014	112
	2015	115
Zmarło lub zrezygnowało	2013	17
	2014	9
	2015	15
Przyjęto	2013	24
	2014	10
	2015	18
Liczba oczekujących wg stanu na dzień 31 grudnia	2013	3
	2014	4
	2015	8

dane dotyczą osób umieszczonych na „nowych zasadach”

W całym 2015r. w czterech Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała oraz w 41 Domach położonych na terenie 27 powiatów przebywało 377 mieszkańców Bielska-Białej. Z tego 130 w innych powiatach a 247 w naszych Domach. Na „nowych zasadach” przebywali wszyscy umieszczeni w innych powiatach oraz 203 spośród 247 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w naszych domach. Pozostałych 44 przebywało na „starych zasadach”. Z innych gmin w naszych Domach przebywały 33 osoby, wszystkie na „nowych zasadach”.

Tabela 15: Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS w latach 2013-2015 (w miesiącach)

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku	0 – 2	0	0 – 2
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15 w Bielsku-Białej <ul style="list-style-type: none"> • przeznaczony dla osób w podeszłym wieku • przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie 	0 – 1	0	0 – 2
		6	0	0 – 5
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 – 6	0 – 6	0 – 2,5
4.	DPS „Hospicjum” Al. A. Krajowej 181 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 – 5	0 – 4	0 – 1
5.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku (poza miastem Bielsko-Biała)	0,5 – 6	3 – 5	0,5 – 8
6.	Domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 60	1 – 2	0 – 63
7.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 6	1 – 3	-

Z analizy danych pochodzących z 2015 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej wynosił od 0 do maksymalnie 5 miesięcy i przyjęcia w większości odbywały się na wolne miejsca.

Do „Domu Nauczyciela” przy ul. Pocztowej 14a na 14 umieszczonych tylko 2 oczekiwało 1 miesiąc, do DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 na 12 umieszczonych 4 oczekiwało od 3 tygodni do 5 miesięcy, natomiast do DPS dla Przewlekle Chorych przy ul. Olimpijskiej na 25 umieszczonych tylko 5 oczekiwało w kolejce a 20 przyjęto na wolne miejsce. Do DPS „Hospicjum” było 11 przyjętych na wolne miejsce.

W Domach na terenie innych powiatów w 2015 roku umieszczono 21 mieszkańców Bielska-Białej, z tego 3 skorzystało z pobytu okresowego w specjalistycznym Ośrodku dla chorych na stwardnienie rozsiane a jedna osoba została umieszczona w Rodzinnym Domu Pomocy. Na 21 umieszczonych 15 oczekiwało od 0 do 3 miesięcy, pozostałych 5 osób umieszczonych zostało w terminie od 8 do 9 miesięcy i tylko jedna osoba oczekiwała powyżej 5-ciu lat z przyczyn niezależnych od Ośrodka.

Do DPS całodobowego pobytu prowadzonych przez inne powiaty oczekuje 8 mieszkańców Bielska-Białej i są to DPS przeznaczone dla osób przewlekle psychicznie chorych i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Przy czym 3 osoby oczekują na przeniesienie do innego DPS.

Tabela 16: Dane dotyczące mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość skierowanych i umieszczonych w danym roku	68	58	78
2.	Ilość osób bezdomnych	9	2	9
3.	Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu (oddziały szpitalne, inne DPS, Domy dla Bezdomnych, Noclegownie)	22	21	32
4.	Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	46	37	46
5.	Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	26	26	41

Tabela 17: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 2011-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	101	120	131	124	133
2.	Liczba osób, za które miasto Bielsko-Biała wniosło opłatę	99	115	127	121	129
3.	Wydatkowane środki /w zł./	1.835.529,00	2.233.395,71	2.765.665,48	2.872.027,32	2.938.812,50
4.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	18.540,69	19.420,83	21.776,89	23.735,76	22.781,49

* Różnica między poz. 1 i poz. 2 wynika z tego, że w liczbie umieszczonych uwzględnia się mieszkańców Bielska-Białej przebywających w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR), w którym pobyt ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego, a także osoby umieszczone w DPS pod koniec roku za które odpłatność realizowana jest w następnym roku kalendarzowym oraz osoby ponoszące odpłatność z własnych dochodów.

W ciągu całego 2015r. według „nowych zasad” odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 129 mieszkańców Bielska-Białej, za których Gmina Bielsko-Biała ponosiła częściową odpłatność. Ilość ta z roku na rok sukcesywnie wzrasta. Wyjątek stanowił rok 2014, w którym liczba przebywających zmniejszyła się w stosunku do roku 2013 o 6, ale już w 2015 roku umieściliśmy o 8 osób więcej aniżeli w 2014r. Stąd też systematyczny wzrost wydatków na ten cel. Dla porównania różnica w wydatkach między rokiem 2011 a 2012 wyniosła 397.866,71zł, między 2012 a 2013 – 532.269,77zł, między 2013 a 2014 tylko 106.361,84zł i jeszcze mniejsza różnica wystąpiła pomiędzy rokiem 2014 a 2015 – 66.785,18. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje systematyczne zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 18: Ilość rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę w latach 2011-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	197.023,16	186.489,11	249.828,22	220.008,91	253.013,01
2.	Ilość osób/rodzin	45	51	48	52	51

Przedstawione powyżej zestawienie dochodów z tytułu wpływu odpłatności od osób, z którymi MOPS zawarł umowy na współfinansowanie kosztów pobytu członka rodziny w DPS obrazuje liczby osób i rodzin partycypujących w tych opłatach.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Ponadto Zespół przygotowuje również decyzje na schronienie w Domu dla Bezdomnych, Noclegowni, Mieszkaniach Chronionych oraz Mieszkań Przejściowych.

Tabela 19: Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa” (ŚDS) w Bielsku-Białej w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających z pobytu		
				2013	2014	2015
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołłątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	35	43	41	38

W okresie sprawozdawczym z usług Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” w Bielsku-Białej skorzystało 38 mieszkańców Bielska-Białej. Wszyscy użytkownicy posiadali orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

Opisano w rozdziale nr 4. Programy oraz Projekty, 4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności;

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles with a gradient from dark blue to light blue. These circles are positioned in the top right and bottom right corners. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, creating a sense of movement and connection.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Działania skoncentrowane na rozwiązywaniu problemu bezdomności w skali naszego miasta, całościowo ujęto w Gminnym Programie Przeciwdziałania Bezdomności, który w dniu 03.04.2001r. został przyjęty w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/548/2001, ze zmianami na mocy uchwał: Nr LI/1666/2005 z dnia 06.12.2005r., Nr XXXIII/813/2013 z dnia 27.08.2013r., Nr VIII/108/2015 z dnia 26.05.2015r. jako prawo miejscowe.

W myśl założeń tego Programu działania w obszarze bezdomności w naszej gminie opierają się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności;
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej;
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, realizując w 2015r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym oraz zadania programowe wynikające z przyjętej Uchwały związanej z przeciwdziałaniem bezdomności:

- efektywnie korzystał z istniejących miejsc wsparcia osób bezdomnych tj.: placówek dla bezdomnych, mieszkań przejściowych, mieszkań chronionych, kuchni społecznej, punktu pomocy medycznej, łaźni, itp.;
- stosował różne instrumenty aktywizacji: zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz narzędzia oddziaływania na osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością – głównie kontrakty socjalne oraz indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które umożliwiały aktywne włączenie się tych osób w proces pokonywania barier bezdomności i stanu bierności;
- współdziałał z różnymi podmiotami (instytucjami, urzędami, służbami, organizacjami itd.) na rzecz wielowymiarowego wsparcia środowiska osób bezdomnych.

Podejmowanie wszelkich działań, mających na celu ograniczenie negatywnych skutków bezdomności wymaga określenia liczby osób bezdomnych przebywających na terenie gminy. W nocy z 21 na 22 stycznia 2015r. zostało przeprowadzone ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych. W momencie realizacji badania na terenie Bielska-Białej zdiagnozowano 230 osób bezdomnych (w 2013r. – 247 osób bezdomnych, w 2014r. – 233 osoby bezdomne), w tym 73,9% stanowili mężczyźni (170 osób), 18,7% kobiety (43 osoby) oraz 7,4% dzieci (17 osób), które przebywały w placówkach z jednym z rodziców. Wyniki z badania liczby bezdomnych wykazały, że 217 osób bezdomnych, w tym: 158 mężczyzn, 42 kobiety, 17 dzieci przebywało w placówkach instytucjonalnych. Poza placówkami, w różnych miejscach niemieszkalnych znajdowało się 13 osób.

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MPiPS-03, za rok 2015 (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 305 osobom i rodzinom, co stanowi 7,5% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Zgodnie z Regulaminem, w Noclegowni udziela się schronienia w formie tymczasowego miejsca noclegowego bezdomnym mężczyznom, zdolnym do samoobsługi. W Noclegowni dostępnych jest 50 stałych miejsc noclegowych.

W Domu dla Bezdomnych prowadzone są we wszystkie dni w roku miejsca całodobowe, okresowego pobytu. Dom przeznaczony jest dla bezdomnych: matek z dziećmi, kobiet oraz mężczyzn z ograniczoną zdolnością do samoobsługi. Dom dysponuje maksymalnie 95 miejscami, przy czym 14 miejsc przeznaczono dla kobiet, którym ograniczono pomoc w formie schronienia do niezbędnego minimum tj. do pobytu na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 20: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A w Bielsku-Białej w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Schronienie całodobowo w Domu dla Bezdomnych ogółem	133	128	138
	w tym:			
	- rodzin	16	12	10
	- osób samotnych	85	93	106
	w tym:			
- kobiet	26	49	29	
- mężczyzn	59	79	77	
2.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	281	266	287
	w tym:			
	- na podstawie decyzji adm.	117	114	94*
- doraźnie	164	152	193	
3.	Nocleg w Noclegowni dla kobiet	13	21	17*

*począwszy od 05.10.2015r. Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej wprowadzono zasadę, zgodnie z którą udzielanie schronienia w formie noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej

Ogółem, w 2015 roku ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 205 osób i rodzin (liczba osób i osób w rodzinach, które otrzymały decyzją świadczenie w formie schronienia: 227).

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 98% bezdomnych korzystających ze schronienia w placówkach wywodziło się z terenu Bielska-Białej, natomiast 5 osób z innych gmin, co stanowi 2,4% ogółu bezdomnych, którym udzielono schronienia na podstawie decyzji administracyjnej. Osobom bezdomnym spoza naszej gminy zapewniono stosowną pomoc pod warunkiem zwrotu wydatków z tytułu przyznanych świadczeń w miejscu ich pobytu przez gminy właściwe. O refundację wydatków poniesionych z tytułu udzielonej pomocy w postaci schronienia występowano w przypadku 4 osób

bezdomnych pochodzących z innych miejscowości. W przypadku 1 osoby refundacja nie była konieczna, gdyż ponosiła ona opłatę w 100%.

Tabela 21: Ilość bezdomnych mężczyzn, którym udzielono schronienia wyłącznie w Noclegowni w latach 2013-2015 na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek)

l.p.	Wiek	Ilość		
		2013	2014	2015
1.	od 18 do 35 r.ż.	9	8	6
2.	od 36 do 45 r.ż.	16	18	18
3.	od 46 do 65 r.ż.	73	71	59
4.	66 i więcej lat	10	12	11
5.	Razem:	108	109	94*

Tabela 22: Ilość osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla Kobiet w latach 2013-2015 na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek i płeć)

l.p.	Wiek	Ilość kobiet			Ilość mężczyzn		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	od 0 do 18 r.ż.	15	10	10	17	12	11
2.	od 19 do 35 r.ż.	13	4	7	3	2	1
3.	od 36 do 45 r.ż.	13	18	13	8	3	3
4.	od 46 do 65 r.ż.	23	24	23	36	47	55
5.	66 i więcej lat	5	7	10	13	15	19
6.	Razem:	69	63	63	77	79	89

Tabela 23: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2013-2015 oraz koszty tych świadczeń

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla bezdomnych	58.912	56.264	50.969
2.	Koszty świadczeń /w zł./	980.372	1.045.693	1.108.947

Spośród 94 bezdomnych, korzystających ze schronienia udzielonego na przestrzeni 2015 roku w trybie decyzji administracyjnej w Noclegowni, 7 osób realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności. Dzięki wsparciu w ramach Programu, 1 bezdomny uzyskał możliwość samodzielnego zamieszkania w lokalu mieszkalnym wynajętym z mieszkaniowego zasobu gminy.

Spośród mieszkańców Noclegowni 15 bezdomnych mężczyzn uczestniczyło w aktywnych programach rynku pracy: 10 osób zaktywizowano poprzez prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym, 12 osób wykonywało prace społecznie użyteczne w wymiarze 10 godzin tygodniowo (7 osób było aktywowanych w ramach obu programów, a 1 z osób aktywowano ponadto przy robotach publicznych).

W roku sprawozdawczym Noclegownię dla mężczyzn opuściły 44 osoby, w tym: 12 osobom zapewniono schronienie w Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, 1 osoba uzyskała miejsce w Ośrodku Readaptacyjnym Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, 8 osób wynajęło mieszkania własnym staraniem, 3 osoby otrzymały mieszkanie z mieszkaniowego zasobu gminy, 1 osoba została umieszczona w domu pomocy społecznej, 1 osoba została pozbawiona wolności. W 2015r. Noclegownię opuściło 16 osób bez podania przyczyny, a 2 osoby zmarły. Wśród osób, które przebywały w Noclegowni na podstawie decyzji

administracyjnej o udzieleniu schronienia w trakcie okresu sprawozdawczego, 19 osób rozpoczęło pobyt w placówce po raz pierwszy.

Spośród 152 mieszkańców Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla kobiet 10 osób (w tym: 4 to kobiety z dziećmi) realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, a trwały efekt w wychodzeniu z bezdomności osiągnęły: 1 osoba, która wynajęła lokal mieszkalny z mieszkaniowego zasobu gminy Bielsko-Biała., 2 osoby z dziećmi, które wynajęły mieszkanie na rynku nieruchomości, 2 osoby z dziećmi którym zapewniono pobyt i wsparcie w mieszkaniach chronionych.

Na przestrzeni 2015r. pobyt w Domu dla Bezdomnych i w Noclegowni dla kobiet zakończyło 77 osób – 26 osób z 8 rodzin i 51 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe: kobieta i mężczyzna wynajęli mieszkanie z mieszkaniowego zasobu gminy, 4 rodziny (15 osób) i 2 kobiety wynajęły mieszkania na wolnym rynku, tyle samo rodzin uzyskało prawo pobytu i wsparcie w mieszkaniach chronionych (11 osób), 8 osób otrzymało miejsce w domu pomocy społecznej, 2 mężczyzn umieszczono w zakładzie opiekuńczo-leczniczym a 1 kobietę w hospicjum stacjonarnym, 2 mężczyznom zapewniono pobyt w mieszkaniach przejściowych. Schronienie w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a uzyskało 2 mężczyzn, 1 osoba bezdomna trafiła do zakładu karnego. Losy 11 mężczyzn i 7 kobiet, które opuściły Dom dla Bezdomnych i Noclegownię nie są znane (opuszczenie placówki nastąpiło bez kontaktu z pracownikami). Ponadto, 13 mieszkańców placówki zmarło. W ciągu roku sprawozdawczego w Domu dla Bezdomnych i w Noclegowni dla Kobiet umieszczono na podstawie decyzji administracyjnej pierwszorazowo 54 osoby.

W 2015r. zawarto 161 kontraktów socjalnych ze 148 osobami korzystającymi ze schronienia w placówkach dla bezdomnych, przy czym w przypadku 57 kontraktów zrealizowano uzgodnienia zawarte w tych umowach w celu przewyciężenia trudnej sytuacji życiowej osób lub rodzin, a nie zrealizowano zobowiązań ujętych w 78 kontraktach. W przypadku 26 kontraktów wspólnie podejmowane działania stron tych umów będą kontynuowane w 2016r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował także pomoc w formie schronienia w oparciu o Program Mieszkań Przejściowych, funkcjonujący na mocy Porozumienia, jakie zostało zawarte dn. 27.02.2001r. w sprawie zasad kwaterowania, eksploatacji i kosztów utrzymania lokali przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, pomiędzy Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, a tut. Ośrodkiem. Schronienie w mieszkaniu przejściowym jest kolejnym etapem w procesie wychodzenia z bezdomności, poprzedzającym możliwość otrzymania lokalu docelowego z zasobów gminy. Do pomocy w formie schronienia w mieszkaniu przejściowym uprawnione są osoby i rodziny bezdomne, które wcześniej przebywały w placówkach dla bezdomnych, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach pomocy społecznej, usamodzielniający się wychowankowie opuszczający: placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, a także osoby i rodziny zagrożone bezdomnością – zgłoszone przez Komisję Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej, pod warunkiem, że spełniały kryteria ustalone w regulaminie przyznawania pomocy w tej formie.

Na przestrzeni 2015r. mieszkania przejściowe opuściło w sumie 6 osób; 1 rodzina 2 osobowa oraz 1 kobieta otrzymały lokal z mieszkaniowego zasobu gminy Bielsko-Biała, 1 rodzinie 2 osobowej odmówiono kontynuacji pobytu w mieszkaniu przejściowym z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu swoich problemów, 1 kobieta zmarła.

Tabela 24: Osoby i rodziny korzystające ze schronienia w mieszkaniach przejściowych w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość osób/ rodzin korzystających ze schronienia ogółem	54	52	51
1.1.	W tym: ilość rodzin	11	12	12
1.2.	W tym: ilość osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe	15	19	19

W mieszkaniach przejściowych umieszczono w ciągu roku sprawozdawczego 1 rodzinę (3 osoby dorosłe), która wcześniej przebywała w POIK-u oraz 2 mężczyzn po wcześniejszym pobycie w Domu dla Bezdomnych. Ponadto, zwiększył się ich stan osobowy osób i rodzin z powodu zawarcia związku małżeńskiego przez mężczyznę, a także narodzin 2 dzieci w 2 rodzinach matek z dziećmi.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 02.02.2015r. do 29.12.2015r. Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla nie więcej niż 9 osób (w tym bezdomnych) skierowanych przez MOPS w Bielsku-Białej poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie (w tym jeden posiłek gorący), prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego. W 2015r. w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 17 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 01.02.2015r. do 28.12.2015r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą „Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezrobotnym, bezdomnym, żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie kuchni społecznej, łaźni publicznej i schroniska dziennego pobytu”. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.30 do 14.30. a w soboty od 9.30-11.00. Na niedziele wydawano suchy prowiant, z którego korzystało co miesiąc średnio 40 osób bezdomnych.

Bezdomni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasieńskiego 10. Bank Chleba prowadzony jest przez Środowiskowe Centrum Pomocy przy współpracy piekarzy bielskich i „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowano i wręczono paczki świąteczne z artykułami żywnościowymi dla 150 osób bezdomnych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdomne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia pn.: „Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarstwa i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej”, które realizowane było w okresie od 20.04.2015r. do 18.12.2015r. Bezdomni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia. W 2015r. w Punkcie Medycznym udzielono 290 porad pielęgniarstwa w trakcie 33 dyżurów.

W przypadku osób bezdomnych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania, mające na celu uzyskanie dostępu do opieki zdrowotnej poprzez: potwierdzenie prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 38 osobom, na podstawie *Ustawy z dnia 27.08.2004r.* (t.j. Dz.U.2008 nr 164, poz. 1027) *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.*

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdomne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji wyżej wspomnianego zadania zleconego przez gminę.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, oraz w formie usług opiekuńczych, pobytu i usług w domu pomocy społecznej a także świadczenia w postaci mieszkania chronionego.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Policji bądź Straży Miejskiej. Łącznie w 2015 roku miało miejsce 13 patroli, w trakcie których 1 osoba została przewieziona do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, 3 osoby udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia i gorącego posiłku, 1 osobie zapewniono pobyt w szpitalu, 1 osoba okazała się poszukiwana. Podczas patroli rozdawano osobom bezdomnym ulotki z informacją o dostępnych formach pomocy. Na terenie miasta rozwieszono także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

Informacja w sprawie wykonywania wyroków eksmisyjnych do placówek zapewniających miejsca noclegowe

W świetle znowelizowanych przepisów eksmisyjnych komornik wykonujący eksmisję osoby, która w sądowym wyroku eksmisyjnym nie otrzymała prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego ma obowiązek przeprowadzenia jej do pomieszczenia tymczasowego, a w razie jego braku do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Zgodnie z zapisami art. 4 ust. 2a *Ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego* (t.j. Dz.U. 2014, poz. 150, ze zm.) taką nieruchomość ma wskazać gmina, chyba że pomieszczenie odpowiadające wymogom tymczasowego pomieszczenia wskaże wcześniej wierzyciel, dłużnik, albo osoba trzecia. Art. 1046 § 4 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje, że komornik może wstrzymać eksmisję z uwagi na brak pomieszczenia tymczasowego dla lokatora przez okres 6 miesięcy. Po tym czasie ma obowiązek kontynuować swoje czynności, przenosząc dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki noclegowej i jednocześnie powiadomić gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi pomieszczenia tymczasowego. Wobec faktu, że zasób pomieszczeń tymczasowych jest bardzo ograniczony eksmisje są wykonywane do wspomnianych placówek.

Na przestrzeni 2015 roku wpłynęło do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 48 spraw z zakresu postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych, które toczyły się względem osób, wobec których zapadł wyrok orzekający eksmisję z dotychczas zajmowanego mieszkania, bez prawa do lokalu socjalnego czy zamiennego. W 23 sprawach egzekucyjnych o opróżnienie lokalu wyznaczono termin eksmisji do placówki zapewniającej miejsca noclegowe przypadający w 2015r. W 2015r. tylko 1 dłużnik skorzystał

z miejsca noclegowego w Noclegowni. W jego przypadku nakazanie opróżnienia lokalu mieszkalnego zostało orzeczone z powodu rażącego lub uporczywego wykraczania przeciwko porządkowi domowemu.

4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2015r. osoby i rodziny z problemem alkoholowym objęte były pomocą pracowników Działu Pomocy Środowiskowej MOPS oraz Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU).

Realizacja Programu Intensywnego Motywowania do Terapii (PIMT) dla osób z problemem alkoholowym prowadzonego metodą grupową

W roku sprawozdawczym odbyło się 9 cykli zajęciowych (po 16 godzin warsztatowych w każdym cyklu), 2 cykle po 12 godzin, 1 cykl w wymiarze 8 godzin oraz 11 godzin i 30 minut dyżuru przeznaczonych na konsultacje indywidualne. Liczba osób skierowanych do udziału w spotkaniach – 69. Program Intensywnego Motywowania do Terapii pozwolił na sprawną pracę z najtrudniejszymi klientami, tj. osobami zaprzeczającymi istnieniu problemu alkoholowego. Ważnym zadaniem Programu była krótkoterminowa, wstępna praca nad diagnozą, identyfikacja klienta z problemem oraz motywowanie do leczenia przez udział w terapii odwykowej.

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2015r. środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie zajęć prowadzonych w ramach pracy metodą grupową z osobami z problemem alkoholowym;
- finansowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- finansowanie pikniku dla rodzin zastępczych;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wg znowelizowanej *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, a także w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta*. Szkolenie odbyło się w dniach 14-17 czerwca 2015r.
- sfinansowanie szkolenia dla członków grup roboczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ujęciu interdyscyplinarnym. W szkoleniu wzięło udział 30 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielska-Białej. Ponadto w dniach 14-17 czerwca 2015r. odbyło się szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z zakresu praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wg znowelizowanej *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.
- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2015 roku odbyło się 12 konsultacji, w których uczestniczyło 51 pracowników socjalnych MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował również zadania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020. W obszarze profilaktyki narkomanii MOPS opracował projekt *Nie biorę – na co mi to*, m.in. rozwijający zainteresowania, jako alternatywę i sposób na zagospodarowanie czasu wolnego.

4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają *Niebieskie Karty*, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje

środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W roku 2015 pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 667 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej. Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: przeprowadzili 166 wywiadów środowiskowych; odbyli 1.558 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy (w tym 31 interwencji), a także objęli pomocą 645 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego).

Procedura „Niebieska Karta”

Ustawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wchodzi 19 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Środowiskowego Centrum Pomocy i Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratur Rejonowych, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych: Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego Teatr Grodzki i Kurii Diecezji Bielsko-Żywieckiej. W 2013r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, w 2014r. – 4 posiedzenia, w 2015r. – 5 posiedzeń.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 468 *Niebieskich Kart A* (w tym sporządzonych przez MOPS – 88) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych – odbyło się 1.851 posiedzeń.

Tabela 25: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2013-2015

I.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość środowisk nowych	429	403	336
2.	Liczba wizyt w środowisku	1.337	1.289	1.558
3.	Liczba konsultacji	1.080	1.325	645
4.	Liczba <i>Niebieskich Kart A</i>	619	654	468
5.	Liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	2.174	2.127	1.851

Powyższe zestawienie wskazuje na nieznaczny spadek liczby sporządzonych formularzy *Niebieska Karta-A* w rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy. Zauważalny jest natomiast wzrost wizyt w środowisku przeprowadzonych przez pracowników ZPU wobec osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Wskazana liczba 336 – to środowiska, w których zostały sporządzone *Niebieskie Karty* w 2015 roku. Faktycznie pracą socjalną w ramach procedury *Niebieskiej Karty* pracownicy socjalni ZPU objęli 667 rodzin (są to środowiska nowe i kontynuacja z poprzednich lat).

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej, a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się *Niebieską Kartą* w diagnozowaniu problemu przemocy. Ponadto, przygotowywali i aktualizowali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2015r. Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził rekrutację osób do *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie*. Do udziału w programie przystąpiło 9 mężczyzn, ukończyło 6 (w 2013r. program ukończyło 8 mężczyzn, natomiast w 2014r. – 6 mężczyzn). Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 18.08.2015r. do 24.11.2015r. W ramach programu odbyło się 21 godzin konsultacji indywidualnych oraz 60 godzin zajęć grupowych.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2013r., poz. 674 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjną zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (DA-PSU). Do podstawowych celów Gminnego Programu należy:

- udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2015 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 01.04.2015r. do 30.11.2015r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątnięciu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej i placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do w/w prac skierowanych zostało 140 osób, tj. 32 osoby w gminnych placówkach pomocy społecznej oraz 108 osób do sprzątnięcia miasta. Kwota świadczenia wypłacanego za przepracowanie jednej godziny wynosiła 8,10zł;
2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 565 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. Zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka w większości zawieranych umów za wykonanie zleconych prac w pełnym zakresie wynosiła od 1.000zł brutto do 1.350zł brutto;
3. Roboty publiczne na okres 6-miesięczny – realizowane były w okresie od 07.04.2015r. do 31.10.2015r., a osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta; w ramach robót publicznych stworzono 45 miejsc pracy dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- a) sprzątnięcie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zmiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc. (umowa zlecenia, prace 10 godz./tyg., roboty publiczne);
- b) w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym (umowa zlecenia);
- c) utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- d) czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- e) prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
 - Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (styczeń 2015r. – umowa zlecenie),
 - Straż Miejska (umowa zlecenie i prace 10 godz./tyg.);
- f) różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
 - Dom dla Bezdomnych i Noclegownia dla Mężczyzn (umowa zlecenie),
 - budynki siedziby MOPS przy ul. Milusińskich, ul. Cieszyńskiej (do czerwca 2015r.), Plac Ratuszowy (umowa zlecenie),
 - budynek mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, (umowa zlecenie),
 - domy pomocy społecznej w Bielsku-Białej (prace 10 godz./tyg.),
 - Środowiskowe Centrum Pomocy (prace 10 godz./tyg.),
 - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (prace 10 godz./tyg.),
 - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (prace 10 godz./tyg.);
- g) świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału (umowa zlecenie);
- h) prace magazynowe polegające na rozładunku, porządkowaniu i wydawaniu paczek (umowa zlecenie);

- i) pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
- Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),
 - Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
 - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
 - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
 - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
 - Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
 - Szkoły Podstawowej nr 28 (ul. Wyzwolenia 343),
 - Szkoły Podstawowej nr 29 (ul. Czereśniowa 20),
 - Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
 - Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26),
 - Szkoły Podstawowej nr 37 (ul. Doliny Miętusiej 5 – umowa zlecenie i roboty publiczne);
- j) prace remontowo-budowlane (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- k) różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 26: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2013-2015 (z podziałem na płeć: K – kobiety; M – mężczyźni)

lp.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2013			Ilość osób w 2014			Ilość osób w 2015		
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	218	121	97	177	104	73	161	71	90
2.	Na umowę zlecenia	179	75	104	130	59	71	116	47	69
3.	W ramach robót publicznych	45	13	32	45	11	34	51	14	37
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	13	2	11	10	2	8	6	0	6
5.	Razem:	455	211	244	362	176	186	334	132	202

Tabela 27: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013/w zł./	2014/w zł./	2015/w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	1.934.937,44	2.237.820,71	2.062.132,95
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.318.342,45	1.598.727,01	1.420.693,58
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez PUP), w tym:	616.594,99	639.093,70	641.439,37
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	144.130,14	170.197,89	135.727,65
3.2	Na organizację robót publicznych	472.464,85	468.895,81	505.711,72

4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL)

Informacje wstępne

Do dnia 30.06.2015r. realizowano projekt systemowy pn.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Partner: Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica. Wartość Projektu w 2015r.: 752.301,61zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 109.020,00zł, dotacja rozwojowa: 644.281,61zł. Wykonanie budżetu Projektu na poziomie 100%.

Projekt p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* skierowany był do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu oraz zatrudnionych będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowił Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedli Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie.

Realizowane zadania

1. Aktywna integracja przy wykorzystaniu instrumentów:
 - aktywizacji zawodowej;
 - aktywizacji edukacyjnej;
 - aktywizacji społecznej;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym;
4. Zarządzanie Projektem;

W ramach Projektu kontraktami socjalnymi objęto 57 Beneficjentów a Programem Aktywności Lokalnej dla osiedli Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie – 31 osób. Uczestnicy Projektu skorzystali z następujących form wsparcia:

A) Instrumenty aktywizacji zawodowej: 60 Beneficjentów skorzystało z usług doradcy zawodowego oraz innych form wsparcia w Klubie Integracji Społecznej „Centrum” przy ul. Piastowskiej 4 i Klubie Integracji Społecznej „Grunwaldzkie” przy ul. Milusińskich 6 w Bielsku-Białej (28 uczestników Projektu to osoby kontynuujące, które objęto działaniami Klubu już w 2014r);

B) Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

a) zorganizowano następujące szkolenia i kursy:

- „Kurs prawa jazdy kategorii B”, ukończyły 44 osoby;
- „Kurs prawa jazdy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy”, ukończyło 5 osób;
- „Kurs operatora koparko-ładowarki”, ukończyło 7 osób;
- „Kurs opiekunki osób starszych i dzieci”, ukończyło 11 osób;
- „Kurs księgowości wspomaganą komputerem z elementami prawa pracy, kadr, płac i prowadzenia małej firmy”, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem”, ukończyło 5 osób;
- „Kurs spawacza”, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymianą butli”, ukończyło 14 osób;
- „Kurs wizażu i stylizacji paznokci”, ukończyły 4 osoby;
- „Szkolenie oraz egzamin kwalifikacyjny SEP eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych na stanowisku eksploatacji – do 1 V-EG-1”, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs masażu” – ukończyło 8 os.;
- „Kurs języka angielskiego” – ukończyły 22 os.;
- Kurs „monter instalacji sanitarnych” – ukończyła 1 os.;
- Kurs „ADR-przewóz materiałów niebezpiecznych” – ukończyły 2 os.

C) Instrumenty aktywizacji społecznej:

Podczas realizacji Projektu zapewniona była opieka nad dziećmi Beneficjentów. Łącznie wsparciem objęto 49 osób bezrobotnych, 6 osób zatrudnionych. W Projekcie uczestniczyły 33 osoby nieaktywne zawodowo, w tym 14 osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni 2015r.:

1. Wydano 2 numery periodyku *Czas na osiedla* – pierwszego w mieście redagowanego z myślą o mieszkańcach trzech osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Zagwarantował on m.in. dostęp do informacji na temat wydarzeń o charakterze lokalnym, dawał możliwość wyrażania opinii i wysuwania postulatów dotyczących rozwoju Osiedli, a ponadto popularyzował wiedzę o lokalnym dziedzictwie kulturowym;
2. Działały Punkty Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedli Wapienica (ul. Cieszyńska 365), Śródmieście Bielsko (ul. Cieszyńska 13) oraz Grunwaldzkiego (ul. Milusińskich 6);
3. W ramach edukacji obywatelskiej zaangażowano prawnika, pełniącego dyżury dla mieszkańców osiedli Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie (udzielono 198 porad);
4. W lutym 2015 wraz z Partnerem w Projekcie zorganizowano zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica;
5. W maju 2015r. wraz z Partnerem w Projekcie zorganizowano imprezę o charakterze integracyjnym *Dzień Wapienicy*;
6. W kwietniu 2015r. zorganizowano imprezę kulturalną *Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko*;
7. W lutym (ferie zimowe) wraz z partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla 40 dzieci i młodzieży z Wapienicy imprezę o charakterze turystyczno-integracyjnym

p.n. *Perły Renesansu* – Sandomierz, Janowiec, Kazimierz Dolny oraz imprezę o charakterze edukacyjno-kulturalnym: Wrocław;

8. W okresie od stycznia do lutego 2015r. zrealizowano 30 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica;
9. W okresie od lutego do kwietnia 2015r. zorganizowano 30 godzin warsztatów teatralnych dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko;
10. W okresie od kwietnia do czerwca 2015r., dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano 80 godzin warsztatów artystyczno-edukacyjnych;
11. W okresie od lutego do marca 2015r. zorganizowano 60 godzin zajęć sportowych dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko w wieku 15-25;
12. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 10 spotkań koalicjantów w osiedlach: Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie;
13. W czerwcu 2015r. zorganizowano imprezę integracyjną *Festyn rodzinny na Grunwaldzkim*.

Projekt był promowany poprzez utworzoną specjalnie w tym celu stronę internetową (www.zaradni.eu), na którą nanoszono bieżące zmiany, dotyczące aktualnych działań. Publikowano też reklamy/ogłoszenia informujące o podejmowanych działaniach.

4.2.3. Projekt p.n.: „Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

W 2015r. zakończono realizację projektu pn.: *Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej* w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytetu 7. Promocja integracji społecznej, Działania 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałania 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wartość Projektu wynosiła 408.601,81 zł. Wykonanie budżetu Projektu: 341.116,83 zł. Projekt trwał od 01.06.2014r. do 30.06.2015r. Celem Projektu było zwiększenie szans efektywnego funkcjonowania zawodowego i społecznej integracji wśród 30 kobiet i 20 mężczyzn zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących osiedle Wapienica. Priorytetem Projektu było złagodzenie lub wyeliminowanie barier: (finansowych, geograficzno-czasowych, psychologiczno-motywacyjnych), na które napotykają mieszkańcy osiedla Wapienica, poprzez ułatwienie dostępu do informacji i usług edukacyjnych, podniesienie świadomości wartości jaką jest kształcenie, zwiększenie motywacji do samokształcenia, jak również włączenie tych osób w proces aktywizacji zawodowej i społecznej.

Zadania Projektu

1. Diagnoza potencjału zawodowego i społecznego oraz tworzenie indywidualnych planów działania;
2. Poradnictwo psychologiczne (indywidualne i grupowe);
3. Kurs – Pracownik robót wykończeniowych w budownictwie;
4. Kurs – Ogrodnik terenów zielonych z obsługą i eksploatacją kosiarek i wykaszarek;
5. Kurs – Opieka nad osobami starszymi i dziećmi;
6. Program *Szybki Start*;
7. Staże u pracodawcy;
8. Zarządzanie projektem.

W ramach Projektu przeprowadzono diagnozę potencjału zawodowego i społecznego (doradztwo zawodowe) oraz poradnictwo psychologiczne (indywidualne i grupowe) – ze wsparcia skorzystało 50 osób.

Rezultaty Projektu

- podniesienie aktywności zawodowej i życiowej uczestników projektu;
- zmniejszenie poziomu deficytów społecznych;
- podniesienie kwalifikacji zawodowych wśród 50 mieszkańców Bielska-Białej (w szczególności osiedla Wapienica) poprzez udział w doradztwie i kursach zawodowych;
- nabycie praktycznych umiejętności zawodu.

4.2.4. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL)

W dniu 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu pn.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w trybie pozakonkursowym, w ramach Podziałania 9.1.6. Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt będzie realizowany do 30.09.2017. Wartość Projektu: 1.536 637,73zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 230.495,66zł, dotacja rozwojowa: 1.306.142,07zł. Celem projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego, zamieszkujących na terenie miasta Bielska-Białej. Integralną część projektu stanowi Program p.n.: Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych (vide: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020 – Uchwała RM w B-B Nr XLI/967/2014 z dn. 29.04.2014r., Uchwała RM w B-B Nr XLI/974/2014 z dn. 29.04.2014r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020). Na rzecz realizacji Projektu działania podejmuje Klub Integracji Społecznej (KIS). Grupę docelową projektu stanowią 124 osoby, mieszkańcy Miasta, spełniający następujące warunki: korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, wiek aktywności zawodowej lub osoby powyżej 64 roku życia, które deklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie, osoby zatrudnione lub bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym, z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej. Są to osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi, osoby bezrobotne, niepełnosprawne, a także zatrudnione, pochodzące ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W okresie sprawozdawczym udział w projekcie rozpoczęło 21 osób, które będą kontynuować zaplanowane działania w kolejnych latach na podstawie zawartych kontraktów socjalnych. Osoby te zostały objęte pracą socjalną i działaniami diagnostyczno-terapeutycznymi i pomocowo-edukacyjnymi w KIS przy ul. Piastowskiej 4 oraz KIS przy ul. Milusińskich 6.

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Wapienica, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Stanowił część projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 do 30.06.2015r. Z dniem 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, który zakłada kontynuację środowiskowej metody pracy socjalnej na terenie całego miasta Bielska-Białej.

Cele PAL

1. Wypracowanie wspólnych działań i rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji na rzecz społeczności lokalnej osiedla Wapienica.
2. Realizacja projektów odpowiadających na lokalne potrzeby.
3. Zdobywanie i tworzenie nowych zasobów w obrębie społeczności lokalnej poprzez pozyskiwanie nowych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
4. Powstanie nowych form pomocy poprzez stworzenie grup zadaniowych i samopomocowych.
5. Zwiększenie demokratycznego uczestnictwa lokalnych mieszkańców w procesie podejmowania decyzji.
6. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Cele PAL realizowane były poprzez następujące zadania:

1. Aktywna integracja;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

Na przestrzeni 2015r. prowadzono rekrutację osób chętnych do udziału w kursach i szkoleniach wśród podopiecznych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób spełniających następujące kryteria: osoby zamieszkujące na terenie Bielska-Białej, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 *Ustawy o pomocy społecznej*, osoby pozostające bez zatrudnienia (bezrobotne lub nieaktywne zawodowo) lub zatrudnione, będące w wieku aktywności zawodowej, osoby, które nie brały udziału w Projekcie pn. *Bielsko-Biała łączy ludzi* w latach 2008-2014. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica zakończyło 10 osób. Beneficjenci PAL skorzystali z usługi doradcy zawodowego, uczestniczyli również w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (w kursie prawa jazdy kat. B uczestniczyły 3 osoby, w kursie operatora koparko-ładowarki uczestniczyła 1 osoba, w kursie opiekuńki osób starszych i dzieci uczestniczyły 2 osoby, w kursie magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymianą butli uczestniczyły 2 osoby, w kursie języka angielskiego uczestniczyły 3 osoby, w kursie ADR przewóz materiałów niebezpiecznych uczestniczyła 1 osoba. Szkolenie oraz egzamin kwalifikacyjny SEP w zakresie eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych/grupa I/D i E” ukończyła 1 osoba, 1 osoba brała udział tylko w zajęciach KIS). W roku 2015 kontynuowano współpracę na rzecz Osiedla Wapienica z przedstawicielami wiodących/istotnych instytucji działających na terenie oraz na rzecz tego Osiedla, tj.: Rady Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej, Stowarzyszenia Ludowy Klub Sportowy „Zapora” w Bielsku-Białej, lokalnej Świetlicy Środowiskowej i Domu Kultury, Szkoły Podstawowej nr 32, Gimnazjum nr 15, Przedszkola nr 41, Przedszkola nr 42, Zespołu Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, Parafii św.

Franciszka z Asyżu, Stowarzyszenia Mieszkańców Wapienicy. Ponadto, w ramach realizowanych działań współpracowano z: Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej w Bielsku-Białej, Inkubatorem Społecznej Przedsiębiorczości w Bielsku-Białej.

Wzorem lat wcześniejszych organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Wapienica oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Wapienicy. Na spotkaniach prezentowano sprawozdania z bieżącej działalności PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej osiedla Wapienica.

Działania wspierające animację lokalną osiedla Wapienica:

1. W dniu 16.04.2015r. zorganizowano wspólnie z lokalnymi placówkami oświatowymi *Dzień Seniora* dla 100 osób samotnych i starszych z osiedla Wapienica. Dzięki współpracy koalicyjnej oraz wsparciu lokalnych sponsorów przygotowano spotkanie, zapewniono poczęstunek i obdarowano uczestników upominkami wykonanymi własnoręcznie przez podopiecznych wapienickich placówek oświatowych i pomocowych;
2. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedle Wapienica, które miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało 25 osób;

W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego pracownik socjalny realizujący PAL udzielał osobom zainteresowanym informacji w zakresie praw i możliwości sprzyjających przywróceniu samodzielności życiowej i powrotowi, bądź wejściu na rynek pracy. Udzielał porad, dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej (np. z PFRON), a także informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik przeprowadzał także rekrutację osób chętnych do udziału w kursach interpersonalnych i zawodowych, organizowanych w ramach PAL. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach.

Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w organizacji festynów i imprez plenerowych na terenie Wapienicy (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań).

Zgodnie z założeniami Programu Aktywności Lokalnej w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 365 udzielane były nieodpłatne porady prawne. Prawnik dyżurował zgodnie z wyznaczonym harmonogramem. Udzielono łącznie 40 porad..

Wraz z Radą Osiedla Wapienica i Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica współorganizowano już po raz ósmy imprezę o charakterze lokalnym *Dzień Wapienicy*, której celem była integracja mieszkańców osiedla Wapienica. W ramach festynu odbyły się prezentacje dorobku artystycznego dzieci z Przedszkoli, Szkół, Domu Kultury, placówek działających na terenie Osiedla, a także występy zaproszonych gości. Dzieci, młodzież, a przede wszystkim całe rodziny mogły wziąć udział w konkursach, z atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi. Uczestnikom zapewniono wiele atrakcji: przejazdu konne, dmuchany plac zabaw, zabawy integracyjne, konkursy rysunkowe, malowanie twarzy, przejażdżka Ciuchcią Beskidzką. Wszystkie atrakcje festynu udostępniane były nieodpłatnie. Festyn odbył się 23.05.2015r.

W dniach 03.02-04.02.2015r. oraz 10.02-12.02.2015r., wraz z partnerem w Projekcie – Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla 40 dzieci z Wapienicy dwa wyjazdy o charakterze: turystyczno-integracyjnym pn. *Perły Renesansu* – Sandomierz, Janowiec, Kazimierz Dolny i edukacyjno-kulturalnym do Wrocławia.

W okresie od 08.01.2015r. do 13.02.2015r. zrealizowano 30 godzin warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica. Zajęcia odbywały się w SP nr 32 w dwóch grupach wiekowych liczących łącznie 30 osób.

Pracownik socjalny przy zaangażowaniu sponsora, mieszkańców Osiedla i lokalnych partnerów w dniu 25.07.2015r., w ramach projektu *Zagraj z nami*, zorganizował piknik integracyjny, połączony z meczami piłki nożnej na zrehabilitowanym w 2012r. boisku znajdującym się na Osiedlu Socjalnym. W pikniku uczestniczyli: przedstawiciele Rady Miejskiej Bielska-Białej, Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej i lokalnego biznesu oraz mieszkańcy Osiedla Socjalnego (ok. 80 osób). Podczas imprezy zorganizowano wiele atrakcji dla dzieci tj. malowanie twarzy, konkursy z nagrodami, zabawy.

4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko w Bielsku-Białej

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Śródmieście Bielsko (ŚB), dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Stanowił część projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 do 30.06.2015r. Z dniem 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, który zakłada kontynuację środowiskowej metody pracy socjalnej na terenie całego miasta Bielska-Białej.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Śródmieście Bielsko.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik PAL Śródmieście Bielsko w okresie od stycznia do grudnia 2015r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko; rekrutację przeprowadzono

spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. *Bielsko-Biała łączy ludzi* w latach 2008-2014. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko zakończyło 10 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kurs prawa jazdy kat. B – 5 osób, kurs prawa jazdy kat. C – 1 osoba, kurs opiekunki osób starszych i dzieci – 2 osoby, kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem – 1 osoba, kurs masażu – 3 osoby, kurs języka angielskiego – 1 osoba, kurs operatora koparko-ładowarki 2 osoby, kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymianą butli – 2 osoby).

2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w organizacji festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla. Udzielono łącznie 89 porad.

W 2015r., wzorem lat wcześniejszych, organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Śródmieście Bielsko oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko. Na spotkaniach pracownik socjalny prezentował sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Śródmieście Bielsko.

W roku 2015 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Śródmieście Bielsko:

1. Zorganizowano po raz szósty *Uliczną Paradę Teatralną w Śródmieściu Bielsko*, w której wzięły udział dzieci i młodzież z okolicznych placówek oświatowych oraz pomocowych. W ramach Parady odbył się uroczysty przemarsz dzieci ulicami Miasta do Teatru Polskiego, występy zespołów artystycznych z placówek oświatowych i kulturalnych. Ponadto uczestnikom zapewniono poczęstunek. Impreza miała na celu integrację mieszkańców, a także przedstawicieli różnorodnych instytucji i organizacji z terenu osiedla Śródmieście Bielsko (27.04.2015r.);
2. W dniu 28.01.2015r. współorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko i Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego *Jasełka na Śródmieściu*, połączone z obchodami Dnia Babci i Dziadka, w których wzięło udział 60 osób starszych i samotnych z terenu Osiedla;
3. W okresie od stycznia do grudnia 2015r. odbyło się 10 spotkań grupy samopomocowej dla osób starszych i samotnych zamieszkałych na osiedlu Śródmieście Bielsko.
4. W dniu 20.06.2015r. wraz z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Przedszkolem nr 12 i Fundacją „Drachma” zorganizowano *Parafialno-osiedlowy festyn rodzinny*. Celem była budowa dialogu i zrozumienia międzypokoleniowego na osiedlu Śródmieście Bielsko oraz wzmocnienie integracji i podniesienie aktywności społeczności lokalnej. Wzięło w nim udział 300 osób;
5. Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży z osiedla Śródmieście Bielsko, przyczyniły się do rozwoju zainteresowań uczestników oraz poszerzenia ich wiedzy i umiejętności. Odbywały się w okresie od lutego do kwietnia 2015r. Zwieńczeniem warsztatów był występ podczas *Ulicznej Parady Teatralnej w Śródmieściu Bielsko*, na deskach Teatru Polskiego w Bielsku-Białej;

6. W okresie od maja do września 2015r. współorganizowano akcję społeczno-sąsiedzka pn. *Wyprzedaż Garażowa* w partnerstwie z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, z Zespołem Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego, Parafią Katedralną p.w. Św. Mikołaja. *Wyprzedaż Garażowa* umożliwiła przede wszystkim integrację sąsiadów (wspólne, sąsiedzkie spotkanie – poznanie się, rozmowa), wzmocniła lokalne partnerstwo (podejmowanie nowatorskich inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej), a także przyczyniła się do niwelowania konfliktu międzypokoleniowego pomiędzy uczniami Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. S.Żeromskiego a mieszkańcami (osobami starszymi i samotnymi) zamieszkującymi okoliczne ulice (zagospodarowano boisko przy w/w ZSO). *Wyprzedaż Garażowa* na trwałe wpisała się w harmonogram działań organizowanych na ŚB.
7. W okresie od 12.11.2015 do 26.11.2015 r. realizowano projekt profilaktyczny pn. *Nie biorę – na co mi to promujący zdrowy styl życia i profilaktykę uzależnień*, finansowany ze środków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020, w projekcie uczestniczyło 166 os. – dzieci i młodzież, podopieczni Świetlic Środowiskowych oraz uczniowie SP nr 13 w Bielsku-Białej. Projekt obejmował: cykl warsztatów profilaktycznych dla uczniów SP nr 13 w Bielsku-Białej (2 warsztaty x 3,0h) dla 2 grup klasowych (łącznie 86 os.) – listopad-grudzień 2015r.; cykl warsztatów profilaktycznych (3 warsztaty x 2,0h) dla 4 grup (łącznie 80 os. po 20 os.) – listopad-grudzień 2015r. oraz cykl warsztatów z zakresu nauki jazdy na rolkach (5 warsztatów x 2,0 h dla 3 grup (łącznie 80 os.) – 12.10.15-16.11.2015 dla podopiecznych Świetlic Środowiskowych.
8. W dniu 17.11.15 zorganizowano wraz z Radą Osiedla Śródmieście Bielsko *Dzień Seniora* w Domu Kultury Kubiszówka dla 65 seniorów.

4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Stanowił część projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 do 30.06.2015r. Z dniem 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, który zakłada kontynuację środowiskowej metody pracy socjalnej na terenie całego miasta Bielska-Białej.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Grunwaldzkiego.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.

4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik realizujący PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w okresie od stycznia do grudnia 2015r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Grunwaldzkiego; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. *Bielsko-Biała łączy ludzi* w latach 2008-2013. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego zakończyło 11 osób. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kursie prawa jazdy kat. B – 3 osoby, w kursie księgowości wspomaganą komputerem z elementami prawa pracy, kadr, płac i prowadzenia małej firmy – 1 osoba, w kursie opieki osób starszych i dzieci – 2 osoby, w kursie magazyniera z obsługą wózka widłowego – 1 osoba, w kursie masażu – 3 osoby, w kursie j. angielskiego – 3 osoby, w kursie prawo jazdy C – 1 osoba, w szkoleniu i egzaminie z zakresu dozoru i eksploatacji urządzeń instalacji i sieci elektroenergetycznych – 1 osoba);
2. Pracownik socjalny PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach. Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w organizacji festynów i imprez plenerowych (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów, prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań). W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla. Udzielono łącznie 69 porad.

Ponadto, organizowano spotkania koalicjantów, podczas których prezentowano sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Grunwaldzkiego. W spotkaniach brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Grunwaldzkiego oraz Policji, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Osiedla.

W roku 2015 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Grunwaldzkim:

1. W okresie od lutego do maja 2015r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego zorganizowano warsztaty artystyczno-edukacyjne p.n.: *Klub aktywnej mamy*. Projekt miał na celu aktywizację oraz integrację ze środowiskiem lokalnym matek zamieszkujących na osiedlu Grunwaldzkim, które aktualnie zajmują się wychowywaniem dzieci i nie wracają na rynek pracy. Poprzez zorganizowanie cyklu wykładów tematycznych z zakresu psychologii rodziny oraz pedagogiki, a także organizację warsztatów artystycznych o różnorodnej specjalizacji, mieszkanki poszerzyły wiedzę i nabyły

nowe umiejętności z zakresu sztuki użytkowej. Działanie to, poza poszerzeniem wiedzy i umiejętności uczestniczek, przyczyniło się do nawiązania relacji i zwiększenia aktywności młodych mam i ich motywacji do podejmowania działań na rzecz osiedla, a także wzmocnienia integracji społeczności lokalnej Osiedla. Odbyło się 16 spotkań, w których uczestniczyło 10 osób.

2. Projekt p.n.: *Klub aktywnego seniora* realizowany w okresie od stycznia do grudnia 2015r. adresowany był do mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych (60+). Celem projektu była integracja kobiet i mężczyzn 60+, w tym grup emerytów i rencistów poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym osiedla, zmniejszenie barier, na jakie napotykają w życiu codziennym oraz zwiększenie ich aktywności w zakresie samoorganizacji i podejmowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczenia społecznego. Realizacja projektu *Klubu aktywnego seniora* była rezultatem licznych głosów ze strony mieszkańców w sprawie zapotrzebowania na miejsce spotkań osób starszych oraz możliwości stworzenia warunków do zdobycia podstawowej wiedzy odnośnie praw przysługujących osobom starszym, form opieki zdrowotnej, itp. W ramach Projektu odbyły się różnorodne zajęcia m.in.: z zakresu zdrowego żywienia, rehabilitacji, bezpieczeństwa na drodze i w domu oraz warsztaty manualne tj. scrabooking, ozdoby i kartki świąteczne. Odbyły się 44 spotkania, w których uczestniczyło 10 osób.
3. W okresie od lutego do marca 2015r. odbywały się zajęcia sportowe dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego i Śródmieście Bielsko wieku 15-25. Celem zajęć było zwiększenie aktywności fizycznej i rozwój zainteresowań wśród młodzieży oraz promocja alternatywnych form spędzania czasu wolnego (25 osób).
4. W dniu 06.06.2015r. zorganizowano drugi *Festyn Rodzinny na Grunwaldzkim* mający na celu integrację społeczności lokalnej osiedla Grunwaldzkiego, w powiązaniu z promocją aktywnych form spędzania czasu wolnego. Wśród atrakcji znalazły się m.in.: występy dzieci i młodzieży z placówek oświatowych i kulturalnych, pokazy zaproszonych grup artystycznych, konkursy rodzinne, wystawy prac dzieci, pokazy wozów bojowych, dmuchany plac zabaw oraz wiele innych. Ponadto organizacja powyższej imprezy miała również na celu upowszechnianie i kultywowanie dorobku kulturalnego placówek oświatowych i podmiotów działających na terenie osiedla Grunwaldzkiego. W imprezie wzięło udział ok. 200 osób;
5. W dniu 04.12.2015r. zorganizowano *Świąteczne spotkanie z Mikołajem* dla najmłodszych mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego w wieku do 4 lat, nieobjętych systemem oświaty (przedszkola, żłobki). Uczestniczyło 14 dzieci, dla których przygotowano paczki mikołajkowe;
6. W dniu 10.01 2015r. odbyło się spotkanie seniorów z przedstawicielami Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej oraz Spółdzielni Socjalnej UniComputers, mające na celu przedstawienie seniorom zagrożeń, na jakie mogą napotkać każdego dnia (bezpieczeństwo w domu i na drodze, zagrożenia Internetu i telefoniczne). W spotkaniu udział wzięło ok. 25 osób;
7. W dniu 26.09.2015r. zorganizowano projekt pn. *Międzyosiedlowy turniej sportowy* – mający na celu aktywizację i integrację dzieci i młodzieży z osiedla i okolic poprzez aktywne spędzanie wolnego czasu, a także wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, z dala od komputera czy używek. W turnieju wzięło udział ok. 30 dzieci z trzech osiedli.
8. W dniu 15.10.2015r. zorganizowano projekt pn. *Jesień na sportowo* – międzyprzedszkolną olimpiadę o tematyce sportowo-jesiennej, w której udział wzięło 5 przedszkoli miejskich (nr 4,10,14,16,24). W olimpiadzie wzięło udział ok. 104 dzieci.

4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* (DON) wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym nr DPU-0161/8/09 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 24.03.2009r. i stanowił integralną częścią projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego Uchwałą Nr XXIV/627/2008 RM w B-B, z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.), realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 do 30.06.2015r. Wpisuje się również w realizację *Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020*, a także w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska--Białej na lata 2014-2020*. Głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem. Z dniem 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, który zakłada kontynuację Programu DON.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30-12.30, wtorek w godz. od 11.30-15.00 oraz w piątek od godz. 8.00-11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Udzielono łącznie doradztwa 1090 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 643 osobom, telefonicznych – 440, internetowych – 5 osobom oraz 2 osobom w miejscu zamieszkania interesanta.

Udzielano informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- a) stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie Bielska-Białej, a także pracującymi w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;

- b) stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- c) współpracy z koordynatorem Platformy Integracji Osób Niepełnosprawnych PION z miasta Bielska-Białej; z Fundacją Sustinae w sprawie udziału ON w projekcie pn. *Aktywni, Kompetentni, Zatrudnieni*; Biblioteką Złote Łany w sprawie bezpłatnych kursów komputerowych oraz Stowarzyszeniem Wspierania Rodzin.
- d) nawiązywaniu współpracy z przedstawicielami instytucji, organizacji i firm działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto, Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych:

1. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy BSA „Teatr Grodzki”; na Dziennym Oddziale Rehabilitacyjnym w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej; w Fundacji Aktywności Społecznej Złote Łany; w Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie PORT; w Polskim Związku Rencistów i Inwalidów; w Ośrodku Readaptacyjnym Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż; w Radzie Osiedla Górne Przedmieście;
2. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje na temat spotkania opłatkowego organizowanego przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej; spotkania dla osób niepełnosprawnych: *Jak Pozyskać dofinansowanie ze środków PFRON* oraz *Niepełnosprawni pełnosprawni w ngo*, realizowanego przez Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości;
3. Opracowywał informacje o aktualnych prawach i uprawnieniach oraz bieżących wydarzeniach dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej (www.zaradni.eu);
4. Przygotował i opracował zbiorczy materiał z MOPS dot. aktualizacji *Informatora dla Osób Niepełnosprawnych* dla Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej;
5. Przeprowadzał rekrutację uczestników do projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, realizowanego w ramach PO KL oraz projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, realizowanego w ramach RPO WSL wśród osób niepełnosprawnych zgłaszających się do doradcy;
6. Przeprowadzał wywiady środowiskowe, realizował pracę socjalną oraz udzielał pomocy finansowej zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej* na rzecz uczestników projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* realizowanego w ramach PO KL i RPO WSL oraz monitorował ich udział w poszczególnych zajęciach.

DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności, w zorganizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych akcji informacyjnej pt. *Dzień Otwarty w ZUS dla Osób Niepełnosprawnych* oraz w *Dniu Otwartym dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych*, zorganizowanym przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON.

4.3.5. Program p.n.: „Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU-0161/5/2013 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 28.02.2013r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*. Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również

organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4 i ul. Milusińskich 6. Na przestrzeni 2015r. działaniami prowadzonymi przez KIS objętych zostało 81 osób.

Podejmowane działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (3) Kwestionariusz zasobów; (4) Kwestionariusz Kompetencji Społecznych; (5) Skala Samooceny SES; (6) Ankieta: Pomoc w Poszukiwaniu Pracy; (7) Budowanie Indywidualnych Planów Działania – Badanie doradcy zawodowego (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego* oraz wyniki testu pn: *Wieloaspektowa Ocena Preferencji Zawodowych*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu (np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych. Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. *Diagnoza Potencjału Zawodowego Uczestników* była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Rozmowa wspierająco-doradcza – podczas takiej rozmowy Klient miał szansę konsultacji z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskania potrzebnego wsparcia psychologicznego. Ilość rozmów uzależniona była od potrzeb Klienta;
2. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym

okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy – Trening to specyficzny sposób uczenia się i rozwijania określonych umiejętności, polegający na wykorzystywaniu doświadczeń uzyskiwanych w czasie spotkań z trenerem. Celem zajęć jest nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukania ofert pracy przez Internet.
2. Trening podstaw obsługi komputera – praktyczne zajęcia z obsługi komputera. Są one prowadzone przez trenera wyłącznie indywidualnie, co daje możliwość dostosowania programu zajęć do wyjściowych umiejętności Uczestnika i jego tempa uczenia zwiększając w ten sposób efektywność treningu.
3. Trening komunikacji interpersonalnej – głównym celem treningu było rozwinięcie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wiedzy i umiejętności z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej, niezbędnej do poruszania się po rynku pracy, zdobyciu zatrudnienia czy podjęciu kształcenia, oraz służącej polepszeniu relacji i stosunków międzyludzkich.
4. Zajęcia warsztatowe pt.: *Poczucie własnej wartości – moje zasoby* – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów, mające na celu zwiększenie wśród Uczestników świadomości ich osobistych zasobów.
5. Spotkanie z ekspertem – *Pierwsza pomoc przedmedyczna* – zajęcia grupowe w formie praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone przez specjalistę: instruktora-ratownika Emergency First Response.
6. Spotkanie z ekspertem: *Metamorfoza* – zajęcia mają na celu nabycie umiejętności świadomego kreowania własnego wizerunku w życiu osobistym i zawodowym. Zajęcia odbywają się w formie indywidualnych spotkań z ekspertem mających na celu zmianę wizerunku uczestniczek zajęć, obejmującego konsultacje ze stylistą, fryzjerem i kosmetyczką.
7. Zajęcia warsztatowe pt.: *Warsztaty Kreatywności – czyli szansa poradzenia sobie z coraz bardziej skomplikowaną rzeczywistością* – zajęcia w formie grupowej, których celem było:
 - zdobywanie wiedzy o twórczości;
 - stymulowanie zdolności twórczych;
 - tworzenie warunków do rozwijania twórczych uzdolnień;
 - wzmacnianie twórczych działań;
 - tworzenie warunków do ekspresji emocji;
 - dostarczanie pozytywnych wzmocnień;
 - wzmacnianie tendencji do samorealizacji.

Zajęcia składały się z III następujących modułów: I – teoretyczny, dotyczył takich pojęć jak: kreatywność, kreatywna osobowość, motywacja twórcza oraz wybranych technik i narzędzi kreatywnego myślenia tj.: wizualizacja, Mapa myśli, Strumień wiadomości, Strumień obrazów, Technika kreatywności: 90 sekund Plus. Moduł II i III były zajęciami praktycznymi pn: Wybrane techniki i narzędzia kreatywnego działania: Decoupage oraz Siła i Piękno – Praca i Dom *Co potrafi makijaż?*

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. Zorganizowano grupowe wyjście do teatru, kina.

Tabela 28: Działania realizowane przez KIS w 2015r.

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny – rekrutacyjny	81
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	80
		3.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	80
		4.	Kwestionariusz Kompetencji Społecznych	79
		5.	Skala Samooceny SES M. Rosenberga	80
		6.	Ankieta: Pomoc w poszukiwaniu Pracy	80
	Budowanie indywidualnych planów działania	7.	Badanie doradcy zawodowego; Rozmowa	75
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	8.	Rozmowa wspierająco-doradcza	79
	Grupowe: grupy wsparcia	9.	Spotkania grupowe	7
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych – pomoc w poszukiwaniu pracy, Doradztwo zawodowe	10.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych Pomoc w poszukiwaniu pracy	78
	Trening podstaw obsługi komputera	11.	Zajęcia indywidualne	50
	Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	12.	Trening komunikacji interpersonalnej	53
13.		<i>Warsztaty Kreatywności-czyli szansa poradzenia sobie z coraz bardziej skomplikowaną rzeczywistością</i>	20	

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
		14.	Warsztaty: <i>Poczucie własnej wartości – moje zasoby</i>	7
	Spotkanie z ekspertem	15.	<i>Pierwsza pomoc przedmedyczna</i>	20
		16.	Spotkanie z ekspertem Metamorfoza	27
Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	Zajęcia na terenie Klubu	17.	Seans filmowy	60
	Zajęcia poza obiektem KIS	18.	Seans teatralny	50

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

Celem głównym Programu *Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej* (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Giełda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy;
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy;
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

Na przestrzeni 2015r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. *Festyn Rodzinny na Grunwaldzkim*.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów gimnazjów oraz szkół średnich na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giełdy Wolontariatu,

rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Nawiązano kontakt z kilkoma bielskimi parafiami rzymskokatolickimi, na terenie których zostały zaprezentowane plakaty promujące Giełdę Wolontariatu. Działalność GW przedstawiono także podczas sesji Młodzieżowej Rady Miejskiej w Bielsku-Białej oraz w czasie *Dnia Otwartego dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych* organizowanego przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – *Skrzynka Dobroci* – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2015r. kontynuowano współpracę z „Centrum Wolontariatu” przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” oraz z Fundacją „Drachma”.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 132 Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 72 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 39 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy);
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 34 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowili wolontariusze w wieku 15-24 lat, (41 osób); 23 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; 8 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

Ponadto pracownicy Giełdy Wolontariatu brali udział w imprezie p.n. *Gala Wolontariatu 2015*, podczas której został rozstrzygnięty konkurs pod nazwą *Barwy bielskiego wolontariatu*. Do udziału w konkursie zgłoszono 2 wolontariuszy pracujących na rzecz tutejszego Ośrodka. Jedna osoba otrzymała wyróżnienie za systematyczne i długoletnie zaangażowanie na rzecz podopiecznych MOPS w B-B, druga osoba otrzymała podziękowania za dotychczasową pomoc.

4.4.2. Program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.3. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020*

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt innowacyjny p.n. „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Do 30.06.2015r. MOPS zakończył realizację Projektu konkursowego p.n.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej* (na mocy Uchwały Nr

LXIII/1445/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 09.11.2010r.). Projekt realizowany był w ramach Priorytetu I „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działania 1.4 „Projekty innowacyjne” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. MOPS realizował Projekt w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej oraz Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej. Całkowita wartość projektu to: 739.090,00zł.

Celem innowacji było wypracowanie profesjonalnych zasad (zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów) współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy działających w 16 zespołach (partnerstwach) w skali całego kraju w oparciu o model współpracy powstały w ramach Projektu.

Projekt miał charakter innowacyjny, gdyż dotąd żadna instytucja nie podjęła się dogłębnego zbadania w skali kraju: 1) wykorzystania narzędzia Mapa problemów społecznych, 2) sposobów gromadzenia danych dot. problemów społecznych, 3) obszarów badawczych (np. grupy społeczne, społeczności lokalne, miejscowości, dzielnice, osiedla, ulice) oraz co istotne 4) organizacji procesu stawiania diagnoz społecznych w poszczególnych gminach. Nie stworzono i nie podjęto również testowania nowatorskiego modelu współpracy instytucji przy tworzeniu diagnoz społecznych oraz nie upowszechniono jeszcze i nie włączono w główny nurt polityki takiego modelu. Pierwszy etap realizacji zakończyło opracowanie *Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego*, która została rekomendowana przez Krajową Sieć Tematyczną do akceptacji oraz zaakceptowana przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie (co stanowiło warunek dalszej realizacji Projektu). Drugi etap realizacji Projektu zakończył się przedstawieniem wypracowanych produktów Projektu Krajowej Sieci Tematycznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie. W lipcu 2014r. tut. MOPS otrzymał pozytywną ocenę w toku prowadzonej walidacji, co pozwoliło na dalszą realizację Projektu. W związku z wydłużającymi się czynnościami oceniającymi, CRZL w Warszawie wydało zgodę na zmianę realizacji projektu do 30.06.2015r.

Cele Projektu

Celem ogólnym projektu było zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy poprzez wypracowanie systemowego modelu współpracy podczas prowadzonych wspólnie lokalnych diagnoz społecznych.

Celami szczegółowymi były:

- wytworzenie przyjaznej kultury współpracy pomiędzy pracownikami działającymi w obszarze rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
- głębsze poznanie lokalnych problemów społecznych pozwalające podejmować skuteczne projekty, co wpłynie na efektywność wydawanych środków publicznych,
- zwiększenie kompetencji i wiedzy tych pracowników w prowadzeniu przydatnych diagnoz społecznych przy wykorzystaniu sprawdzonych i skutecznych metod badawczych,
- uporządkowanie i standaryzacja metod i technik badawczych służących stawianiu trafnych diagnoz społecznych,
- zapewnienie i upowszechnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom gmin do zintegrowanych informacji dotyczących problemów społecznych i zasobów oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej gmin w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego.

Realizowane zadania

1. Przygotowanie wstępnego modelu współpracy instytucji w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych;
2. Wdrożenie wypracowanego modelu współpracy przy pomocy narzędzia: Mapy problemów społecznych i zasobów w środowisku lokalnym;

3. Zarządzanie projektem.

Grupą docelową użytkowników produktu finalnego są publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy, publiczne instytucje pomocy społecznej oraz niepubliczne organizacje działające w obszarze pomocy społecznej z całego kraju, w tym: powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy, agencje zatrudnienia, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, regionalne ośrodki polityki społecznej, organizacje pozarządowe – zajmujące się pomocą społeczną. Grupą docelową odbiorców produktu finalnego są osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Stworzony model pośrednio dotyczy rozwiązywania problemów osób wykluczonych społecznie, gdyż w wyniku trafnie postawionej diagnozy formy wsparcia będą docierać do najbardziej potrzebujących. Grupami użytkowników w procesie testowania byli pracownicy instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, którzy otrzymali model współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych.

Zakładane produkty i rezultaty Projektu

W latach 2011-2015:

- Przeprowadzono warsztaty dla uczestników Projektu w zakresie: *Zakładania zespołów zadaniowych skoncentrowanych na diagnozowaniu problemów społecznych*;
- Przeprowadzono warsztaty dla uczestników Projektu w zakresie: *Modelu współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy w trakcie diagnozy problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego*;
- Opracowano narzędzia służące analizie i ocenie wypracowanego modelu współpracy;
- Powstał międzysektorowy *Zespół ds. diagnozy problemów społecznych*;
- Utworzono *Mapę problemów społecznych i zasobów miasta Bielska-Białej* oraz przeprowadzono jej digitalizację przy pomocy programu komputerowego w systemie Google;
- Zorganizowano debaty społeczne w wybranych 12 osiedlach Miasta, celem konsultacji publicznej tworzonego modelu współpracy oraz przekazania poszczególnym społecznościom lokalnym wyników analiz dot. problemów społecznych i zasobów tkwiących w ich środowiskach lokalnych;
- Wypracowano model współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz za pomocą *Map problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego*, na który składa się zestaw metod, narzędzi, sposobów działania w celu budowania komitetów sterujących ds. diagnoz oraz trybów organizacji badań społecznych i stawiania diagnoz w środowisku lokalnym oraz ich graficzna prezentacja w formie map, a także utworzono program komputerowy do analizy danych i ich prezentacji pod postacią map punktowych;
- Opracowano program szkoleniowy dla kandydatów na członków komitetów sterujących ds. diagnoz, w którym zawarte są metody dydaktyczne przygotowujące do pracy w komitetach (program jest częścią wydanego podręcznika);
- W ramach projektu wydano: *Podręcznik wdrażania modelu współpracy instytucji z obszaru pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy. Problemy i zasoby społeczne – Diagnoza – Mapa interaktywna – Strategie działania*;
- Przygotowano tekst o projekcie do periodyku „Praca socjalna” pt.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy przy tworzeniu map problemów społecznych*;
- Przygotowano materiał o projekcie do publikacji informacyjnej na potrzeby konferencji upowszechniającej produkty z pierwszego konkursu innowacyjnego (październik 2014r.) organizowanej przez CRZL;
- Powstał film ukazujący proces realizacji Projektu;
- Zorganizowano konferencję inauguracyjną upowszechnianie modelu współpracy instytucji pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz problemów społecznych w środowisku lokalnym w Bielsku-Białej (26.12.2014r.);

- Na terenie całej Polski organizowano seminaria informacyjne nt. modelu współpracy instytucji pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz problemów społecznych w środowisku lokalnym;

Projekt został nagrodzony w konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania 2014 – Razem dla rozwoju” organizowanym przez Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich oraz Związek Gmin Wiejskich RP, zdobywając II miejsce w kategorii Współpraca międzysamorządowa i międzysektorowa”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał również dyplom za promowanie w swojej pracy metod partycypacji publicznej i budowę kultury współdziałania. Realizowany projekt został także wpisany do rejestru dobrych praktyk Związku Miast Polskich.

W 2015r. projekt został objęty patronatem honorowym MPiPS. W dniu 25.11.2015r. w siedzibie tut. MOPS przeprowadzono kontrolę planową trwałości po zakończeniu projektu. Instytucja kontrolująca: Wydziału Kontroli Projektów CRZL w Warszawie. Prowadzone czynności nie wykazały uchybień w realizacji Projektu.

4.5.2. Projekt p.n. „Centrum Asystentury Społecznej (CAS) – Model wsparcia OPS/PCPR w aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa było Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Partnerami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, firma Limes Piotr Bartkowiak z Leszna oraz Fundacja Imago z Wrocławia. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym PO KL – projekty innowacyjne.

Realizacja projektu odbywała się w terminie od 01.10.2012r. do 30.06.2015r. Celem głównym projektu był wzrost skuteczności działań aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez wypracowanie modelu Centrum Asystentury Społecznej (CAS) wspierającego zadania OPS/PCPR do 30.06.2015r. Celami szczegółowymi zaś: zwiększenie poziomu aktywności społecznej i zawodowej 40 osób niepełnosprawnych spełniających kryteria grupy odbiorców poprzez opracowanie modelu działania Centrum Asystentury Społecznej w okresie od października 2012r. do sierpnia 2014r. w woj. śląskim; wzrost potencjału instytucji integracji społecznej w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych z woj. śląskiego poprzez opracowanie rozwiązań zakładających współpracę instytucji publicznych, prywatnych i pozarządowych w obszarze usług asystenckich w okresie od października 2012r. do czerwca 2015r. w woj. śląskim.

W projekcie realizowano następujące zadania: pogłębiona diagnoza oraz opracowanie wstępne wersji produktu, testowanie modelu, ewaluacja, audyt, empowerment, intensyfikacja działań upowszechniających i włączających. Koszty ogółem projektu wynoszą 1.997.780,95 zł. Projekt nie wymagał wkładu własnego. W ramach projektu powstał model: Centrum Asystentury Społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów, którego głównym celem jest szersze uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

4.5.3. Projekt p.n. „Młodzi Kreatywni Aktywni”

Liderem partnerstwa w projekcie było Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”, partnerem: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja projektu odbywała się w terminie od 01.07.2014r. do 30.06.2015r. Celem głównym projektu był wzrost aktywności zawodowej 30 osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, tj. domy dziecka i rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze. Celami szczegółowymi były: wzrost kwalifikacji i praktycznych umiejętności zawodowych z zakresu usług

opiekuńczych i asystenckich, podnoszących zdolność do podjęcia zatrudnienia młodzieży usamodzielniającej się oraz wzrost motywacji do podjęcia zatrudnienia młodzieży usamodzielniającej się. Koszty ogółem projektu wynoszą 282.509,17zł, w tym 15% wkład własny – 42.376,38zł.

W trakcie trwania projektu 30 uczestników miało możliwość skorzystania z doradztwa indywidualnego specjalistycznego, natomiast staż u pracodawców ukończyło 6 uczestników (rozpoczęło 7 uczestników, jedna osoba przerwała staż i rozpoczęła pracę zawodową). Ponadto 6 stażystów ukończyło w ramach projektu trening umiejętności społecznych.

4.6. Inne Programy

Na przestrzeni roku 2015 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020 (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/967/2014 z dnia 29.04.2014r.)* oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te ustalane były w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* jak również z poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zgodnie z wytycznymi *Zarządzenia Nr ON.0050.1629.2012.ON.RM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 27.07.2012r. w sprawie zasad tworzenia, nadzorowania i wykonywania aktów prawnych Rady Miejskiej w Bielsku-Białej i Prezydenta Miasta Bielska-Białej oraz sprawozdań z ich realizacji*. Wśród wspomnianych programów znajdują się m.in.:

1. Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XIX/474/2012 z dnia 29.05.2012r.*);
2. Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2015-2017
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr VI/72/2015 z dnia 24.03.2015r.*);
3. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/970/2014 z dnia 29.04.2014r.*);
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr III/21/2014 z dnia 30.12.2014r.*);
5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/968/2014 z dnia 29.04.2014r.*);
6. Program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r.*);
7. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2014-2020 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/974/2014 z dnia 29.04.2014r.*);
8. Miejski Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/971/2014 z dnia 29.04.2014r.*);
9. Miejski Program na Rzecz Osób Starszych na Lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/969/2014 z dnia 29.04.2014r.*);

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE I OPIEKUŃCZE. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 114 ze zm.) oraz *Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 03.01.2013r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne* (Dz. U. z 2013r. poz. 3), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego* (tj. *Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXI/757/2013 z dn. 28.05.2013r.*) oraz *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. w sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu*. Zasiłki dla opiekunów są przyznawane w oparciu o *Ustawę z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (Dz.U. 2014r. poz. 567).

Świadczenia rodzinne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w roku 2015 m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także o pomoc finansową w związku z *Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne*;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ „Świadczenia rodzinne – Familia” oraz „Fundusz alimentacyjny – FundAI”;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także pomocy finansowej w związku z *Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne*;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;
- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczanie;
- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;

- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- kierowaniu pism do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne, MSWiA, oraz ambasad celem ustalenia miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych i podjęcia wobec w/w działań, o których mowa w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*;
- kierowaniu pism do Krajowego Rejestru Karnego, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, zakładów karnych i aresztów śledczych celem ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, zaliczek alimentacyjnych na podstawie *Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej*, świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o funduszu alimentacyjnym*;
- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- kierowaniu do Sądów wniosków o ustalenie kuratorów do doręczeń dla nieznanymi z miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych celem wydania i skutecznego doręczenia decyzji w sprawach zwrotu należności przez Ww. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- wydawaniu decyzji w sprawach zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobie uprawnionej oraz o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- informowaniu organów właściwych wierzyciela o podjętych na wniosek ww. organów działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych i opiekuńczych;
- przygotowaniu kwartalnych informacji o realizacji *Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*;
- wydawaniu zaświadczeń w sprawach o świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego oraz dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI) w zakresie pozyskiwania danych dotyczących statusu osoby bezrobotnej, a także uzyskania informacji o wysokości pobieranych zasiłków dla osób bezrobotnych.

Tabela 29: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	6.387.876	65.056	5.866.642	59.615	5.608.302	55.654
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3.837.850	26.240	3.195.459	23.886	3.099.022	22.941
2.1	Urodzenia dziecka	402.000	402	276.000	276	297.000	297
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1.194.710	3.055	824.109	2.102	770.230	1.962
2.3	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0	0	0
2.4	Samotnego wychowywania dziecka	659.570	3.789	585.280	3.362	543.840	3.094
2.4.1	Wyplacone na podstawie art.11a, ust.1 pkt. 1 Ustawy	335.460	1.930	281.870	1.612	270.370	1.542
2.4.2	Wyplacone na podstawie art.11a, ust. 1 pkt. 2 Ustawy	320.030	1.835	299.330	1.726	269.330	1.528
2.4.3	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 3 Ustawy	4.080	24	4.080	24	4.140	24
2.4.4	Art. 11a ust.2 Ustawy	0	0	0	0	0	0
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	301.240	3.974	296.020	3.880	300.440	3.806
2.5.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	50.040	834	43.140	719	48.400	771
2.5.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	251.200	3.140	252.880	3.161	252.040	3.035
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego	398.500	3.985	372.600	3.726	352.100	3.521
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	13.350	179	13.370	189	11.272	161
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem	9.900	110	8.820	98	6.540	70
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem	3.450	69	4.550	91	4.732	91
2.8	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	868.480	10.856	828.080	10.351	824.140	10.100
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	10.225.726	91.296	9.062.101	83.501	8.707.324	78.595

l.p.	Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	5.931.657	38.769	6.020.364	39.350	6.070.428	39.676
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.879.891	3.392	2.023.576	2.742	3.879.747	3.254
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	121.800	1.218	1.300	13	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	26.503	51	47.077	91	172.813	335
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6 + w.7)	7.959.851	43.430	8.092.317	42.196	10.122.988	43.265
9.	Razem (w.3 + w.8)	18.185.577	134.726	17.154.418	125.697	18.830.312	121.860
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.118.000	1.118	1.177.000	1.177	1.156.000	1.156
11.	Razem (w.9 + w.10)	19.303.577	135.844	18.331.418	126.874	19.986.312	123.016

W Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2015r. przyjęto 4.287 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i 355 aktualizacji oraz 1.296 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych skierowano 2.620 pism do Stron i różnych instytucji na terenie miasta i kraju. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych realizując działania wpisane w *Program Rodzina Plus na Lata 2012-2018* wypłacał w 2015 roku zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70zł. W 2015r. powyższy program objął 2.109 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.129.890zł z w/w tytułu. Ponadto, na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. Dział Świadczeń Rodzinnych w okresie sprawozdawczym przyznał 1 rodzinie jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu (wypłacono kwotę 10.500zł na trójkę dzieci).

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Na podstawie rządowego programu wspierania niektórych osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem na mocy Uchwały Nr 48/2013 Rady Ministrów z dn. 26.03.2013r. oraz Uchwały Nr 230/2013 zmienionej Uchwałą nr 29/2014 Rady Ministrów z dn. 12.03.2014r. w roku 2015 pomocą finansową w wysokości 200zł miesięcznie zostały objęte 24 rodziny, wypłacono łącznie kwotę 11.800zł. Realizacja zadania odbywała się niezależnie od dochodu w oparciu o środki z budżetu państwa. Przyznanie oraz odmowa pomocy następowała w drodze decyzji administracyjnej.

Zasiłek dla opiekunów

Od 2014 roku Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*. Zasiłek dla opiekuna przyznawany jest osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 *Ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych* oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Zasiłek ten przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1 lipca 2013r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy wraz z ustawowymi odsetkami, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012r.;

2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012r.

W 2015 roku wypłacono zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę 425.083zł oraz 178,53zł z tytułu odsetek ustawowych. Realizacja zadania odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2015r. realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 859 ze zm.). Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.241 wniosków o wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.488 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Dodatkowo w 142 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Ponadto skierowano 33 wniosków do Sądu o wyznaczenie przedstawiciela dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego nieznanego z miejsca pobytu celem skutecznego doręczenia dłużnikowi alimentacyjnemu decyzji zobowiązującej do zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 12.768 innych pism do Stron postępowania oraz różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisariatów Policji, Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2015 roku rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 7.210.279zł, co stanowi całkowitą liczbę 17.064 świadczeń dla osób uprawnionych.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili 9.919 decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 62 postanowienia oraz 1.301 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo wydano 729 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium, jak również w celu uzyskania świadczeń poza granicami kraju oraz zaświadczeń potwierdzających zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

W związku z wejściem z dniem 18 września 2015 r. zmian w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* przekazano do Zespołu Windykacji tut. Ośrodka 975 informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o terminie wypłat świadczeń realizowanych w okresie świadczeniowym 2015/2016.

Ponadto, dla Zespołu Windykacji przygotowano i przekazano 1.647 pism, do których dołączono kserokopie wszystkich decyzji podjętych od roku 2008 podbitych za zgodność z aktami (wykonano ok. 12.275 kserokopii decyzji).

Tabela 30: Działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w rozdziale 2 *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* – podjęte w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość podjętych działań w tym:	4.277	3.757	3.824
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	337	238	322
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	381	269	251
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	16	14	21
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	485	372	360
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	249	245	184
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	33	68	98
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	378	398	331
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	258	209	311
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	233	245	266
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	996	760	892
1.11	Wezwania do dłużników	141	157	136
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	2	0	0
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	384	391	326
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	384	391	326

A decorative graphic on the right side of the page consists of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The largest circle is at the top right, a medium one is in the middle, and the largest one is at the bottom right.

Dodatki mieszkaniowe

6. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (t.j. Dz. U. 2013r. poz. 966) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (1.100,56zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.540,79zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2015r. były aktualne do 31.12.2015r. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymały 2.782 gospodarstwa domowe.

Tabela 31: Dodatki mieszkaniowe w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015*
1.	Ogółem /w zł./	6.237.824	6.109.647	5.603.310
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	27.179	26.557	25.921
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	229,50	230,06	216,16
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	13.173	12.963	12.567
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	270,80	266,70	245,67
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	14.006	13.594	13.354
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	190,60	195,11	188,40
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.264	2.213	2.160

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2015r., w porównaniu do roku 2014 zmniejszyła się (o 53 osób/rodzin). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie zmniejszyła się 13,90 zł (w ubiegłym roku nie było wzrostu cen za media, natomiast zwiększyła się kwota rent i emerytur). W związku z powyższym zmniejszyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2015r.

W 2015r. przeprowadzono 402 wywiady środowiskowe, a 428 wniosków zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

W oparciu o wywiady:

- wydano 1 decyzję odmowną ze względu na dysproporcję pomiędzy wykazywanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym;
- 182 wnioskodawców zmieniło deklaracje o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- 12 osób zgłosiło rezygnację z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy i wycofało złożony wniosek;
- nie wydano decyzji odmownej ze względu na brak zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Thin blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the circles and continuing downwards.

Dodatki energetyczne

7.DODATKI ENERGETYCZNE

Dodatki energetyczne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 10.04.1997r. Prawo energetyczne* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) oraz *Obwieszczenia Ministra Gospodarki z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2014r. do 30.04.2015r. (M.P. z 2014 r. poz.291)* i *Obwieszczenia Ministra Gospodarki z dnia 28.04.2015r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2015r. do 30.04.2016r. (MP. Z 2015 r. poz.377)*.

Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatku energetycznego odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest jednocześnie stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii energetycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania tej energii elektrycznej. Osobie tej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny, który wynosi rocznie:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa od 2 do 4 osób,
- 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa liczącego co najmniej 5 osób.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 stycznia 2015r. do 30 kwietnia 2015r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,36 zł/m-c;
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,77 zł/m-c;
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,93 zł/m-c.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2015r. do 31 grudnia 2015r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,09 zł/m-c;
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,40 zł/m-c;
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,48 zł/m-c.

Dodatki energetyczne są finansowane dotacją celową otrzymywaną z budżetu państwa.

Tabela 32: Dodatki energetyczne w latach 2014-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015
1.	Ogółem /w zł./	99.537,89	145.830,47
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	6.798	10.130
3.	Ilość gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	890	1.190

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines intersect at the top right, forming a triangular shape that frames the circles. The text 'Stypendia szkolne' is positioned in the lower-left area of the page.

Stypendia szkolne

8. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 Ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2015r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano łączną kwotę w wysokości 509.616,27zł, w tym: stypendia szkolne – 496.626,27, zasiłki szkolne – 12.990,00zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 94,40zł do 236 zł miesięcznie. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty 590,00zł. W roku 2015r. przyznano 622 stypendia szkolne. Ta forma pomocy trafiła do 335 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 33: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Liczba osób objętych pomocą w formie stypendiów w tym:	768	683	622
1.1	Uczniowie szkół podstawowych	385	381	370
1.2	Uczniowie gimnazjów	212	170	134
1.3	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	167	131	117
1.4	Uczniowie szkół policealnych	1	0	1
1.5	Słuchacze kolegiów	3	1	0
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	56	18	24

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the title.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

9. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W roku 2015 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 3.138.097zł, (Uchwała Nr VI/73/2015 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 24.03.2015r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rok 2015 ze zm.). Podczas, gdy w 2013 roku środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 2.403.330zł, a w 2014r. – 2.875.073zł.

W roku 2015 indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 2.533 wnioski (2013r. – 1.918 wniosków; 2014r. – 2.319 wniosków). Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Port”. W zajęciach uczestniczyło 80 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2015 wyniosło 1.215.680zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu, tj. 135.077zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 13 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 689 osób niepełnosprawnych. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 78.608,45zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykać na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 398 wniosków o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 605.998,46zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 314.084,80zł, na likwidację barier technicznych 141.816,40zł a na likwidację barier w komunikowaniu się 150.097,26zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest udzielone dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 1.170 osobom na łączną kwotę 1.008.190,55zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 487 wniosków. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięło udział 141 osób niepełnosprawnych wraz z 87 opiekunami. Na ten cel Ośrodek wypłacił kwotę 229.618zł.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Od września 2012r., w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26.06.2012r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego *Aktywny samorząd* oraz umowy z dnia 29 kwietnia 2013r. (z póź. aneksami) zawartej pomiędzy PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na te cel. Łącznie wypłacono kwotę 237207,95zł dla 78 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto 104 umowy o dofinansowanie. Powyższy program obejmował 2 Moduły wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj.:

1. Moduł I
 - obszar A: zadanie 2 (pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B) – wypłacono kwotę 1.425zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
 - obszar C: zadanie 2 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – wypłacono kwotę 5.450zł dla 3 osób niepełnosprawnych; zadanie 3 (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – wypłacono kwotę 12.800zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
 - obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wypłacono kwotę 19.182,87zł dla 15 osób niepełnosprawnych;
2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wypłacono kwotę 198.350,08zł dla 84 osób niepełnosprawnych;

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the text.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

10. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 1.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności /zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych/ osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności/ osób w wieku od 16 roku życia oraz wydawaniem legitymacji osobom niepełnosprawnym. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2003r. Nr 139 poz. 1328 z późn. zm.) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: dziewięciu lekarzy, jeden psycholog, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2015 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń i legitymacji.

Tabela 34: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość złożonych wniosków osób do 16 roku życia	323	331	287
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	311	319	312
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	280	265	277
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	27	49	30
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	4	5	5
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	250	216	234

W roku 2015 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 517 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 479 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/ oraz 38 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności /poniżej 16 roku życia/. W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 39 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/, natomiast 440 odwołań rozpatrzył Wojewódzki Zespół. W przypadku odwołań dziecięcych /poniżej 16 roku życia/ wydano 4 orzeczenia w ramach samokontroli orzeczeń o niepełnosprawności, natomiast 34 odwołań wysłano do rozpatrzenia do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2007 do 2015) na dzień 31.12.2015 to 15.941. Liczba ta nie zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzecznicy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabela 35: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Ilość złożonych wniosków	4.070	4.659	4.325
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	4.031	4.141	4.738
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	1.134	902	921
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.690	2.069	2.609
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	952	944	989
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	98	68	79
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	157	158	140
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.892	1.713	1.588

Od dnia 01.07.2014r. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie tj. wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Od dnia 01.01.2015r. do 31.12.2015r. przyjęto 1.848 wniosków o wydanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 12 wniosków dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Wg stanu na dzień 31.12.2015r. wydano ogółem 1.877 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 12 kart dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring, arranged along a diagonal line that descends from the top left towards the bottom right. The circles are positioned in the top right, middle, and bottom right areas of the page.

Windykacja należności

11. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o *Ustawę z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, która określa sposób postępowania wierzyciela – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciężących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez MOPS przed:
 - a) osobami zobowiązanymi,
 - b) administracyjnymi i sądowymi organami egzekucyjnymi,
 - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami.
2. Prowadzenie wymaganej dokumentacji w celu dochodzenia należności budżetowych;
3. Monitorowanie i bieżąca weryfikacja stanu zadłużenia zobowiązanych;
4. Prowadzenie czynności egzekucyjnych poprzez:
 - a) wystawianie upomnień,
 - b) sporządzanie tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej lub Naczelnika Urzędu Skarbowego,
 - c) sporządzanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do sądowego organu egzekucyjnego tj. Komornika Sądowego,
 - d) sporządzanie wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sądowym organie egzekucyjnym.
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS;
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS;
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu.

Tabela 36: Ujęcie ilościowe postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego w administracyjnych organach egzekucyjnych w latach 2013-2015

l.p.	Rodzaj należności	Upomnienia			Tytuły wykonawcze		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015
1.	FA	1.037	1.355	1.125	3.056	3.824	1.526
2.	NFA	47	48	61	65	48	64
3.	PS	318	288	208	530	189	215
4.	PZ	146	864	121	164	1.088	237
5.	ŚR	159	87	60	160	94	84
6.	STS	1	0	0	2	0	0
7.	DODM	0	0	0	0	0	0

FA: Fundusz alimentacyjny; **NFA:** Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny; **PS:** Pomoc społeczna; **PZ:** Piecza zastępcza; **ŚR:** Świadczenia rodzinne; **STS:** Stypendia szkolne; **DODM:** Dodatki mieszkaniowe.

Tabela 37: Postępowania egzekucyjne w stosunku do dłużników alimentacyjnych w sądowym organie egzekucyjnym po zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2015 roku

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Wnioski skierowane do Komorników Sądowych dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym na okres zasiłkowy od 01.10.2015r. do 30.09.2016r.	978
2.	Wnioski skierowane do Komorników Sądowych po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez administracyjny organ egzekucyjny dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym w okresach zasiłkowych od 01.10.2008r. do 30.09.2015r.	540

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2015r., w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne wynosiła 3.083 osoby, w tym dłużników alimentacyjnych 1.895. W 2015r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciły się 370 osób (w 2012r. – 322 osoby, w 2013r. – 349 osób, w 2014 – 362 osoby).

Tabela 38: Odroczenia, spłaty ratalne, umorzenia zadłużeń oraz odmowy w latach 2013-2015

l.p.	Wyszczególnienie	2013	2014	2015
1.	Odroczenie terminu spłaty zadłużenia	110	172	162
2.	Rozłożenie zadłużenia na raty	79	76	110
3.	Umorzenia należności w całości lub części	77	120	132
4.	Odmowy odroczenia terminu spłaty zadłużenia	3	30	22
5.	Odmowa rozłożenia na raty	42	28	58
6.	Odmowa umorzenia należności w całości lub części	262	326	299

Stan należności dłużników wobec MOPS na dzień 31.12.2015r. wyniósł 73.678.012,91 zł, w tym:

- fundusz alimentacyjny: 51.942.768,65zł,
- zaliczka alimentacyjna: 8.517.308,44zł,
- nienależnie pobrane: świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zaliczka alimentacyjna: 610.083,02zł,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze: 7.007.116,74zł,
- piecza zastępcza: 5.244.452,38zł,
- pozostałe należności: 356.283,68zł (wyplacone na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* i innych ustaw).

Średnia ściągalność należności w 2015r. wyniosła 3,31%.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top and two at the bottom corners. The circles are positioned in the upper right and lower right areas of the page.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

12. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 315 pracowników, z czego 94 osoby to pracownicy socjalni. Dodatkowo Ośrodek zatrudniał w ramach skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy na umowę o pracę do 6 miesięcy, 45 bezrobotnych na stanowisku „robotnik gospodarczy” i 15 bezrobotnych na stanowisku „Pracownik I stopnia wykonujący zadania w ramach robót publicznych”. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w ramach odbywania stażu dla bezrobotnego skierował do MOPS 5 bezrobotnych, którzy taki staż odbyli. Spośród pracowników MOPS 227 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 72% ogółu zatrudnionych.

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2015r. skorzystali ze 141 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 189 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań przez Ośrodek, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- pomocy społecznej; terapii osób uzależnionych; zadania zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – „Niebieska Karta”; współpraca jednostek pomocy społecznej z Policją w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; świadczeniach rodzinnych; pomocy osobom uprawnionym do alimentów; postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej; windykacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego i nienależnie wypłaconych świadczeń; praca z osobą starszą – standardy opieki geriatrycznej; zaburzenia otepienne jako problem zdrowotny i społeczny; upowszechniania usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych; pierwszej pomocy przedmedycznej; prawa pracy w zakresie BHP; finansach publicznych; zamówieniach publicznych; prawie energetycznym; ochrony danych osobowych; KPA w jednostkach pomocy społecznej; postępowaniu egzekucyjnym w administracji; kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego; samokształcenia i wymiany doświadczeń audytorów wewnętrznych w jednostkach podsektora samorządowego, ect.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli także w studiach podyplomowych, podnosząc swoje kwalifikacje na kierunkach:

- ekonomia społeczna,
- egzekucja sądowa i administracyjna.

Pracownicy skorzystali również z ofert finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji projektu systemowego *Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego* organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Pracownicy brali udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej i asystenturze rodzinnej; bezpieczeństwo pracowników socjalnych i asystentów rodzin; wsparcie dla osób bezdomnych; współpraca w zakresie wspomagania osób starszych zagrożonych wykluczeniem społecznym; uchodźcy – aspekty prawne i społeczne; kreowanie wizerunku instytucji pomocy społecznej; efektywna i skuteczna przedsiębiorczość społeczna; opracowanie projektów rewitalizacji społecznej w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, ect.

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną dla pracowników zatrudnionych na stanowisku: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w Dziale Pieczy Zastępczej, asystentów rodziny – zatrudnionych w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego oraz dla rodzin zastępczych, zorganizowano specjalistyczne szkolenia w m.in. następujących modułach tematycznych:

- interwencje w sytuacji traumatycznych zdarzeń u dzieci i młodzieży,
- podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w asystenturze rodzinnej,
- praca z usamodzielniającym się wychowankiem pieczy zastępczej,
- PI Odrodzenie Feniksa – innowacyjny model współpracy instytucji publicznych i niepublicznych z przedsiębiorstwami na rzecz osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował we własnym zakresie szkolenie dla pracowników na temat: „Ochrona danych osobowych w urzędzie administracji publicznej z uwzględnieniem zmian w ustawie o ochronie danych osobowych obowiązujących od 01.01.2015”. W trosce o podwyższenie standardów bezpieczeństwa pracy zorganizowano również dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny realizujących pracę w terenie szkolenie specjalistyczne, umożliwiające zdobycie podstawowych wiadomości z zakresu samoobrony. Szkolenie prowadzone było przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w Bielsku-Białej. Ponadto, dla 10 osób zorganizowano kurs Polskiego Języka Migowego, celem łatwiejszego porozumienia się z osobami głuchoniemymi.

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) and two thin, light blue diagonal lines. The text is centered in a bold, dark blue font with a subtle drop shadow.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

13. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni 2015 roku zaopiniował łącznie 1.590 umów, zarządzeń, uchwał i porozumień oraz wydał 146 opinii prawnych. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Główny Specjalista ds. Kontroli. W ramach działalności kontrolnej sprawdzono prawidłowość wykorzystania środków PFRON i budżetu Miasta na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej prowadzonych w formie warsztatów terapii zajęciowej. W ramach kontroli zarządczej sprawdzono terminowość załatwiania spraw w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został także poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

1. Urząd Miejski w Bielsku-Białej – Wydział Polityki Społecznej (kontrola w zakresie przestrzegania zasad dotyczących wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2014r.)
2. Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Katowicach (kontrola realizacji zadań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie).
3. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie – Wydział Kontroli Projektów (kontrola planowa trwałości po zakończeniu projektu pn. „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”).

13.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje poprzez:

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem *Ustawy o ochronie danych osobowych* oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;

- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
- powołanie administratora bezpieczeństwa informacji zapewniającego przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych oraz prowadzącego rejestr zbiorów przetwarzanych danych osobowych.

13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w 2015 roku wykonywał poprzez:

- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp/ppoż (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 250 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny MS Windows XP PRO, Windows 7 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2003, 2007, 2010 oraz 14 serwerów (z systemami MS Windows 2003 Server, 2008 Server oraz 2012 Server). Poniższa tabela przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 39: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z <i>Ustawy o pomocy społecznej</i>
2.	CAS	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu „TT-POMOST”, Familia, Fundal i Działu Pieczy Zastępczej
3.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
4.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych
5.	FundAl	obsługa funduszu alimentacyjnego
6.	InfoMonitor	przekazywanie informacji o dłużnikach alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej
7.	MiDos	obsługa dodatków mieszkaniowych i energetycznych
8.	PCPR	obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej
9.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
10.	Generatory wniosków płatniczych i aplikacyjnych dla POKL	przygotowanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność dla projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach EFS
11.	PCPR – MPU	monitoring zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE w ramach EFS
12.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych	zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
13.	CAS	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań do ŚUW
14.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
15.	Rekord	oprogramowanie finansowo-księgowo i kadrowe
16.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
17.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
18.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
19.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
20.	SI EKSMOoN	obsługa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności
21.	AS (aktywny samorząd)	Obsługa wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
22.	SEPI	Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

1. Wdrożenie Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej SEPI służącej do dwustronnej wymiany danych petentów pomiędzy MOPS w Bielsku-Białej, a PUP w Bielsku-Białej;
2. Podłączenie Ośrodka do Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego (CSIZS) System pozwala na udostępnianie niezbędnych do realizacji zadań ustawowych danych jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej oraz organom właściwym realizującym zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
3. Wymiana sprzętu komputerowego (serwer wraz z systemem operacyjnym Windows Server 2012 i zestawem licencji dostępowych) przeznaczonego do realizacji zadań z zakresu Świadczeń Rodzinnych.

13.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace remontowe wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia. Zakres prac obejmował: prace stolarskie, instalacyjne, malarskie, montażowe, hydrauliczne, ślusarskie, etc.:

1. w budynku siedziby Ośrodka przy Pl. Opatrzności Bożej 18
2. w budynku przy ul. Lipnickiej 36
3. w budynku przy Pl. Ratuszowym 9
4. w budynku przy ul. K. Miarki 11.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należało:

- utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka,
- zimowe utrzymanie parkingów służbowych (odsnieżanie, wywóz zgromadzonego śniegu), dojść do budynków (odsnieżanie i posypywanie mieszanką) oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B oraz dachów budynku głównego,
- bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

13.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem następujących przepisów prawa: *Ustawa z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych* (Dz. U. 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.); *Ustawa z dnia 29.01.2004 r. prawo zamówień publicznych* (Dz. U. 2013 r., poz. 907 z późn. zm.); *Ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm). Przeprowadzono w ramach zamówień publicznych procedury wg następujących trybów:

Tabela 40: Tryb i przedmiot zamówień publicznych w 2015 roku

l.p.	Tryb zamówień publicznych	Przedmiot zamówienia
1.	Przetarg nieograniczony	Kurs masażu
2.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs opiekunki osób starszych i dzieci
3.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs – pracownik robót wykończeniowych w budownictwie
4.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs operatora koparko-ładowarki
5.	Przetarg nieograniczony	Kurs ogrodnika terenów zielonych
6.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs języka angielskiego
7.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs spawacza TIG/MAG
8.	Przetarg nieograniczony	Kursy zawodowe – 5 części
9.	Przetarg nieograniczony	Kursy zawodowe – 2 części
10.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs masażu
11.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Kurs ogrodnika terenów zielonych
12.	Przetarg nieograniczony	Usługi opiekuńcze
13.	Zamówienie uzupełniające z wolnej ręki	Specjalistyczne usługi opiekuńcze
14.	Przetarg nieograniczony	Specjalistyczne usługi opiekuńcze

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a descending diagonal line from the top right towards the center. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the central text.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

14. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2016 ROKU

Tabela 41: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS w 2015r.

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2015r. /kwoty w zł./	Plan na 2016r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2016r. /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	75 740 076,73	117 041 980,14	139 378 255,90
1.1.	Zadania własne ogółem	33 399 986,31	32 720 315,51	36 473 056,75
1.2.	Zadania zlecone ogółem	37 661 352,33	83 586 757,48	98 779 286,00
1.3.	Fundusz celowy PFRON, Aktywny Samorząd	3 391 006,45	0,00	3 391 006,00
1.4.	Projekty	1 287 731,64	734 907,15	734 907,15
1	85117 – Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze zadanie własne	93 188,20	158 400,00	158 400,00
2.	85153 – Zwalczanie narkomanii zadanie własne	77 018,14	0,00	0,00
3.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi zadanie własne	217 767,80	134 904,00	134 904,00
4.	85195 – Pozostała działalność zadanie zlecone	18 965,00	17 414,00	20 000,00
5.	85201 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze zadanie własne	224 253,73	237 000,00	237 000,00
6.	85202 – Domy Pomocy Społecznej zadanie własne	2 938 812,50	3 000 000,00	3 541 168,00
7.	85203 – Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia zadanie własne	1 108 947,33	1 101 231,00	1 101 231,00
8	85204 – Rodziny zastępcze zadanie własne	4 035 596,95	4 416 416,00	5 048 416,00
9.	85204 – Rodziny zastępcze zadanie zlecone	165 750,00	0,00	0,00
10.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zadanie zlecone	7 614,00	8 460,00	8 460,00
11.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny zadanie własne	199 147,54	323 338,00	323 338,00
12.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny zadanie zlecone	100 220,00	0,00	0,00
13.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zadanie zlecone	29 453 078,84	29 466 755,00	29 500 000,00
14.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zadanie własne	1 758 283,30	1 312 000,00	1 758 300,00

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2015r. /kwoty w zł./	Plan na 2016r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2016r. /kwoty w zł./
15.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie własne</i>	392,81	500,00	500,00
16.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (składki od osób pobierających zasiłek stały) <i>zadanie zlecone</i>	140 669,27	105 888,00	165 000,00
17.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej (składki od osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne) <i>zadanie zlecone</i>	158 355,99	139 284,00	203 299,00
18.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	2 840 700,24	2 375 000,00	2 840 700,00
19.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	890 474,08	378 807,00	891 120,00
20.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	5 603 412,60	4 132 426,76	5 800 000,00
21.	85215 – Dodatki energetyczne <i>zadanie zlecone</i>	145 830,47	48 667,48	145 830,00
22.	85216 – Zasiłki stałe (zwroty nienależnie pobranych świadczeń) <i>zadanie własne</i>	15 004,09	14 000,00	14 000,00
23.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	1 814 583,05	954 912,00	2 151 768,00
24.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	11 480 342,06	12 531 547,00	12 531 547,00
25.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	1 820 222,83	1 768 058,00	1 948 058,00
26.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	78 597,80	15 500,00	86 060,00
27.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	145 802,94	179 830,00	179 830,00
28.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	402 787,41	395 436,60	395 436,60
29.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie zlecone</i>	137 637,50	126 762,00	133 562,00
30.	85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych <i>zadanie własne</i>	2 272,99	600,00	600,00

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2015r. /kwoty w zł./	Plan na 2016r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2016r. /kwoty w zł./
31.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS, dożywianie <i>zadanie własne</i>	1 833 352,08	1 821 081,15	1 821 081,15
32.	85295 – Pozostała działalność – Dożywianie <i>zadanie zlecone</i>	1 840 612,00	896 150,00	1 840 612,00
33.	85295 – Pozostała działalność – Rządowy Program <i>zadanie zlecone</i>	11 800,00	400,00	400,00
34.	85295 – Pozostała działalność – Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci <i>zadanie zlecone</i>	0,00	49 087 078,00	60 615 867,00
35.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	469 248,48	273 770,00	469 250,00
36.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	185 844,85	293 443,00	293 443,00
37.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	135 077,00	142 187,00	142 187,00
38.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	101 981,75	150 975,00	150 975,00
39.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie zlecone/</i>	407 693,02	298 852,00	600 000,00
40.	Projekt Unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” (okres realizacji 01.01.2014 r. do 30.06. 2015r.)	752 311,21	0	0
41.	Projekt Unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi” (okres realizacji 01.10.2015r. do 30.09.2017r.)	186 549,49	734 907,15	734 907,15
42.	Projekt Unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	50 327,36	0	0
43.	Projekt Unijny „Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”	273 069,87	0	0
44.	Projekt Unijny „Młodzi Kreatywni Aktywni”	25 473,71	0	0
45.	Fundusz celowy PFRON	3 138 095,46	0	3 138 095,00
46.	Aktywny Samorząd	252 910,99	0	252 911,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru, tut. Ośrodek zwraca się do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków na realizację zadań.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles. The word "Zakończenie" is written in a bold, dark blue font on the left side of the page.

Zakończenie

15. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2016:

1. Dalsza realizacja projektu pozakonkursowego p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
2. Prace nad utrzymaniem trwałości projektu innowacyjnego testującego p.n.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*;
3. Opracowanie i realizacja projektu p.n. „Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej” w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
4. Aplikowanie wniosków o dofinansowanie projektów w ramach dostępnych środków w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. W szczególności w obszarze rozwoju usług społecznych, włączenia społecznego osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz innowacyjnego wsparcia osób chorych psychicznie i ich otoczenia;
5. Udział w otwartych konkursach ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz w konkursach organizowanych przez podmioty dysponujące środkami z funduszy europejskich;
6. Udział w realizacji zadań wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* oraz różnorodnych programów miejskich jak i gminnych;
7. Przygotowanie Oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy i powiatu;
8. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych;
9. Opracowanie i realizacja projektu p.n. „Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych;
10. Opracowanie i wdrożenie lokalnego programu społecznego dotyczącego rozwiązywania problemu bezdomności w związku z nowelizacją przepisów Ustawy o pomocy społecznej w zakresie wspierania osób bezdomnych;
11. Dalszy rozwój mieszkań chronionych w tym dla osób niepełnosprawnych;
12. Realizacja zadania polegającego na przyznawaniu i wypłacaniu świadczenia rodzicielskiego w związku ze zmianami w Ustawie o świadczeniach rodzinnych;
13. Przygotowanie do wdrożenia Programu „Rodzina 500 plus” i jego realizacja od 1 kwietnia 2016r.
14. Organizacja kolejnego Pikniku dla Rodzin Zastępczych w 2016r.